

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVII (51) • ŠTEV. (Nº) 33-34

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 20 de agosto - 20. avgusta 1998

ZEDINJENA 50 SVOBODNA SLOVENIJA SLOVENIJA

MOGOČNA PROSLAVA V SLOVENSKI HIŠI

DAJTE NAM SLOVENIJO

Govor predsednika Zedinjene Slovenije Marjana Lobode

Pred skoro 130 leti je oče slovenskega naroda dr. Janez Bleiweis vzkliknil „Dajte nam Slovenijo“. Pred 50 leti smo se v buenosaireskem pristanišču izkrcavali slovenski begunci. Dobra tri leta preje smo si z begom rešili življenje pred največjo nesrečo, ki je zadela slovenski narod v njegovi stoletni zgodovini. Brezbožnim komunistom. Nepozabnemu dr. Meršolu se namo zahvaliti, da nas ni doletela usoda 12.000 domobrancev, katerih kosti trohne nepokopane, brez dostojnega spomenika počivajo pod Triglavom. Po treh letih potikanja po begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji se je za nas brezpravne begunce zavzel slovenski izseljenski duhovnik, prvi častni član našega društva msgr. Janez Hladnik. Na njegovo prošnjo nam je Argentina odprla svoja vrata in nas sprejela med svoje. Komaj smo stopili na svobodna argentinska tla, se je v srcih teh beguncev, katerim je komunistična oblast v domovini pritisnila sramoten žig izdajalcev, oglasil nezadržan krik „Dajte nam Slovenijo“. Kljub postojlnosti, kljub svobodi je bila Argentina za nas tujina. Hrepeneli smo po naši domovini. Pričeli smo graditi novo Slovenijo kot nadomestek za izgubljeno domovino pod Triglavom. Čutili smo, da jo potrebujemo kakor vsakdanji kruh. Stopili smo vkup, ustanovili Društvo Slovencev, današnje Zedinjeno Slovenijo, in potem še vrsto drugih organizacij, ustanov ter krajevnih domov.

Nastajali sta dve Sloveniji. Ena pod Triglavom, na množičnih grobiščih, na polju prelite krvi, brez svobode, brez pravičnosti. Lažni osvoboditelji so s silo spreminjali

narodu dušo. A ne da bi vedeli, so mu zbirali predragocen zaklad božjih milosti, zaslužene s prelito krvjo pomorjenih, s solzami vdov in sirot in tisočev trpinov po ječah in zapostavljenih in zasramovanih po šolah, v službah, v vsej družbi. Nastajala pa je tudi Slovenija v svetu, od mogočnih Andov preko široke pamppe, do Reke srebra, na tujem, a svobodna. Tudi v tej so se zbirali nevidni zakladi milosti, zasluženi z grenko bolečino domotožja, neštetimi žrtvami in odpovedmi za skupno dobro.

V tej zdmski Sloveniji smo gojili vse tiste tradicionalne slovenske vrednote, ki so bile v domovini teptane in zaničevane. Česar ni mogla in ne smela zaslužena domovina, smo skušali nadomestiti mi. Ohranjali smo naše verske in narodne običaje, vzdrževali svobodni slovenski tisk, brali in recitirali naše pisatelje in pesnike in občudovali dela naših umetnikov, ki so bili skupaj z nami izgnani iz domovine. Nenehno smo opozarjali svobodni svet, da je Slovenija zaslužena. Ostro smo nasprotovali komunistični diktaturi, a bili vedno blizu vseh slovenskih src, ki so čutila in trpela z nami. Ko so v domovini podirali cerkve in božja znamenja, smo mi v svetu gradili nove božje hiše: v Slovenski vasi pri Lanusu in tukaj v Buenos Airesu. Ko so doma mladino vzgajali v brezbožnem in protinarodnem jugo-marksizmu, smo mi z neizmernim trudom in žrtvami ustanavljali slovenske šolske tečaje, v katerih smo naše otroke učili krščanski nauk, slovensko besedo in pesem in jih seznanjali s slavno zgodovino našega naroda in z našo, s krščanstvom prepojeno kulturo.

Rastla je Slovenija v svetu, daleč od matične Slovenije, a trdno zasidrana s srcem in mislijo v domovini pod Triglavom. Slovenija je bila vedno v središču našega mišljenja in delovanja. Vedeli smo, da bo prišel čas, ko bomo ohranjene vrednote vrnila svobodni Sloveniji. Hvala Bogu, dočakali smo te čase. Kri in solze prelite za domovino so obrodile svoj sad.

Danes praznujemo zlati jubilej Zedinjene Slovenije, osrednje organizacije te naše skupnosti. Sodimo, da je v teh letih odlično izpolnila svojo vlogo, saj je bila vedno v službi medsebojne vzajemnosti in razumevanja. S svojim delovanjem, zlasti na področju šolstva, si je pridobila priznanje moralnega prvenstva in predstavlja demokratsko slovensko skupnost pred argentinskimi kakor tudi pred slovenskimi oblastmi. Povezuje krajevne domove in

Nad. na 3. str.

SPREMEMBE IN TRDNOST

Govor glavnega urednika Svobodne Slovenije Tineta Debeljaka

Danes praznujemo važno obletnico življenja našega časopisa Svobodna Slovenija, ki jo doseže le malo tiskanih medijev po svetu. Čas petdesetih let je dolg, ob letih izhajanja se je že zvrstilo več generacij, svet se je spremenil in morda so nastopila druga zanimanja, drugi pojavi in druga pogledi, kot so obstajali na začetku izhajanja.

Kako lahko sodimo ta dejstva ob pogledu na našo Svobodno Slovenijo, na zunanje in notranje okoliščine, ki so ji krojile usodo?

V zadnjih 50 letih se je svet spremenil: Ni več fašizma niti nacizma, proti kateremu se je ob svojem spočetju pred 57 leti uprl naš takrat ilegalen list še v Ljubljani. Ni več perverzne ideologije, komunizma, zaradi katerega smo pred 50 leti prišli na bregove Reke Srebra in je Miloš Stare tu ponovno postavil na noge časopis, da poveže vse rojake s trdno mrežo tiskane besede.

Zapustili smo Evropo, organizirano in ostarelo, ter se znašli v novem svetu, drugačnem in obetajočem. Izšli smo iz slovanskega sveta z nadihom germanskega vpliva in kulture, pa prišli v latinski, popolnoma različen od našega, vroč in odprt.

Zapustili smo romantično valovito in mnogolično Slovenijo, kjer je na vsakem hribočku kraljevala cerkva in so z oken lili nagelji, ter prišli v bučeč vrvež asfaltnih cest, cementnih nebotičnikov in brezbrežne pamppe.

Včasih je bila Slovenija majhen, neupoštevani in izkoriščani del Avstrije ali Jugoslavije, danes pa kot samostojna država predseduje tudi največjim svetovnim orga-

nizacijam.

Pred 50 leti smo imeli bolj malo obiskov. Prvi nas je obiskal samo naš pastir, dr. Gregorij Rožman, doma s Koroške, sam begunec v Ameriki, danes je med nami - tudi iz Koroške - številni zbor in tamkajšnji slovenski predstavniki.

Tudi v življenju našega lista se je marsikaj spremenilo v tem dolgem razdobju:

Pred petdesetimi leti smo se stiskali v starih začasnih prostorih na Martincu, gostovali pri prijaznih ljudeh, danes pa praznujemo jubilej v tej mogočni dvorani v Slovenski hiši.

Prva leta smo morali tiskati naš skromen časopis v poljski tiskarni, kjer stavec ni znal slovensko ter je počasi zlagal vrstice v svinec na starinskem linotipu, časopis pa so tiskali na še bolj starinskem stroju, kjer je natis enega lista trajal več sekund. Danes pa v slovenski tiskarni zložijo ves časopis na računalniku in ga natisnejo na moderni rotativi v najkrajšem času.

V začetku smo dobivali poročila iz domovine po pisnih, časopise so nam morali pošiljati prijatelji iz zamejstva, danes pa zvečer po internetu pogledamo v agencije in posnamemo novice, ki jih bodo šele jutri brali ljudje v ljubljanskih dnevnikih. Včasih je novica hodila iz Evrope nekaj tednov, danes pa jo dobivamo po faksu in elektronski pošti.

Naši ustanovitelji, Miloš Stare, prvi sodelavci in tudi prvi bralci so žal že odšli v večnost, drugi smo se postarali in spremenili.

Da, časi so se spremenili in mi smo se spremenili v njih, kot so dejali stari.

A ni vse drugačno, ni zatoni stari svet, kot da ga ne bi bilo, in nastopil tuj in drugačen nov dan drugega videza in vsebine. Ne, spremenile so se okoliščine, a **jedro** je ostalo isto.

Jedro, zaradi katerega je naš časopis zagledal beli dan, zaradi katerega so ga v težkih letih vzdrževali nesebični izdajatelji, zvesti bralci in neutrudni raznašalci, jedro, zaradi katerega je še danes živ in razširjen.

Katero je to bistvo, trdno in nespremenljivo, ki je kljubovalu pol stoletja spremembam?

Najprej je to naša **krščanska** usmeritev, naše trdno zasidranje v večnih vrednotah božjega reda, naše neprestano prizadevanje, da v luči teh vrednot opazujemo in komentiramo svet in skupnost ter da predstavljamo svoje želje in hotenja, da se

Nad. na 3. str.

ZBORNİK DELA V ZVESTOBI IN LJUBEZNI

Govor referenta za zgodovino pri ZS lic. Albin Magister

Nocoj je en lep večer. Imam namreč zadoščenje in čast, da naši zdomski skupnosti predstavim knjigo, katere spis in natis sta se mi zdela pred približno tremi leti neizvedljiva. Tedaj se je društvu Zedinjena Slovenija bližala njegova 50-letnica in meni, referentu za zgodovino pri „Zedinjenju“, je bila v prvi vrsti namenjena naloga, da ji za njen zlati jubilej pripravim ogledalo - knjigo, v kateri naj bi se jasno in stvarno odslakala vsa pomembna zgodovina, katero je naše Društvo s svojim obstojem in delovanjem ustvarilo.

Pozneje je postalo razvidno, da je bilo delovanje Društva Slovencev, današnje Zedinjene Slovenije, tako tesno povezano z vso našo skupnostjo, da ga je bilo v zgodovinskem zapisu nemogoče osamiti od celotnega telesa povojne emigracije. Zato ta zgodovinski zbornik ni mogel mimo vseh drugih številnih ustanov, organizacij in predvsem krajevnih domov, ki so v teku let zrasli iz naše srede, se razvijali in živeli v polno, spet drugi samo životali ali pa s časom ugasnili. Tako je v začetku načrtovalni obseg Zbornika z nekakšnih 200 strani narastel na skoraj štirikrat tolikšno besedilo. Kaj je iz vsega tega nastalo, imate v tej knjigi - Zborniku danes pred seboj in so v tem smislu še kake druge besede odveč.

Imam pa za primerno, da ob tej priložnosti izrečem nekaj besed o tem, kako se je začelo, kako je nastajalo in komu seveda gresta avtorska zasluga in čast.

Za začetek naj služi tale anekdota iz družinskega življenja: moja žena je vedela, da me zaupana naloga čezmerno skrbi, ker sem bil nedopustno večkrat siten, pa je pri mizi nanesel pogovor na neko razpravo, ki jo je bil dr. Jože Rant objavil v reviji Meddobje, in sem rekel: tale Rant je pa res brihten! Žena pa takoj: zakaj ga pa ne prosiš, da ti pomaga pri Zborniku? Tedaj ji nisem priznal: imaš prav, dobro idejo imaš, ampak sem sam pri sebi to idejo še potenciral. Ne, da mi dr. Rant pomaga, ampak pripraviti ga, da on sam to težavno delo prevzame in ga izpelje.

Kmalu potem telefonski klic, prošnja za pogovor, prvi osebni stiki in stvár, hvalabogu, ni splavala po vodi. Kako da sem dr. Ranta lahko pregovoril, še danes ne vem; kako da se je dal pogovoriti, si verjetno tudi pisec sam ne zna razložiti.

Dela se je lotil z vso vnemo, treba je bilo napraviti najprej splošen, čeprav še ohlapen očrt za vsebino. Določiti še predalčke - poglavja, kamor vnašati nabrane podatke. Iz virov, ki jih je bilo treba iti iskati, večkrat pa tudi še odkrivati. Tako so se kopicili v delovni sobi časopisi in revije - recimo - iz davnih let pa zapisniki sej, občnih zborov in vseh vrst sestankov ali srečanj. Potem poročila odbornikov z občnih zborov, poročila o domobranskih proslavah in o Slovenskih dnevih ter natančne in obširne kronike o življenju in delu v naših osnovnih šolah. Ponekod kupi gradiva, več ali manj urejenega, drugod oziroma nikjer pa izginuli zapisniki, pomanjkljivi viri. Petdeset letnikov Svobodne Slovenije, ki z nami nocoj obhaja ta praznik, je bilo treba zbrati, pregledati, prebrati, izpisati potrebne podatke in vstaviti v ustrezno poglavje. Kar je prišlo v roke, je takoj šlo v računalnik na odmerjeno mesto, 50 letnikov Svobodne Slovenije pomeni 2500 števil, 50 let sejnih zapisnikov znese okoli 500 rokopisnih poročil, ki jih je bilo treba večkrat dešifrirati ali telegramske pisave raztolmačiti. Omenim naj še branje stotih odborniških poročil z občnih zborov, izpisovanje in preverjanje podatkov iz drugih

pisnih ali ustnih virov - delo, ko si misliš, da gre že h koncu, pa je zadobilo še nov pospešek in večjo nujno.

Bivši predsednik našega Društva je potem, ko se je sestal s piscem za pogovor o delu za Zbornik in za drug podoben načrt in ko je tedaj dobil nekaj vpogleda v nakopičeno gradivo in se seznanil z obstoječimi težavami, podvomil, da bi bil še kdo drug iz naše vrste kos takemu delu - vendar pa si pisec ni lastil monopola nad izvršenim delom, ampak večkrat poudarjal, kako da mu je vseh delo v ekipi in kako velik je bil doprinos njegovih sodelavcev.

Ob nastajanju tega Zbornika sem se jaz kot verjetno tudi pisec vedno bolj ovedal, kako velikansko, vsestransko in pomembno delo je Društvo opravljalo in da bo zato podjetje z izdajo zgodovinskega zbornika še bolj zahtevno. Kot vsak zgodovinar je moral tudi dr. Rant izbirati med razpoložljivo stvarino v funkciji osnovnega načrta. Zakaj se je pisec odločil omenjati tudi obrobne dogodke, razgovore, načrte, sklepe ali povzeme, ki sicer niso imeli uspeha, je bilo razloženo v letošnjem letnem poročilu na občnem zboru Zedinjene. Imel je razloge za tak postopek.

Ex abrupto, se pravi zdajle, želim za to priložnost poudariti, da je Zbornik zgodovinski zapis, z dokazi in viri podprt, da je delo pisca, ki je sicer dobrohoten do svoje emigracije, a vendar voljan biti dosledno objektivni; če treba, s kritičnim razmišljanjem ali opombami, do katerih ima kot zgodovinar pravico. Še bolj konkretno! V Zborniku bo kdorkoli lahko našel, če ne že popolnoma izrisano, vendar pa pravo in namerno neizkrivljeno podobo našega zdomstva.

Ta protistrup bo namreč potreben bralcu zunaj meja Argentine, ki bi se utegnil pogrezniti v gostobesedni, literarni oziroma pseudoliterarni pamflet, grob in z bolesto fantazijo nabit, žal postumen nedavno izišli zmazek, v katerem pisec s prestola samozadostnega svetka, kot nehalno izobrazene, v našem jeziku in z zlorabljenim naslovom Argentina smeši in obsoja ljudi in delo naše emigracije.

Da se vrnemo k Zborniku. Ker mi je odmerjeni čas že potekel, bom povedal samo še to, da se je delo v prvih najavah začelo poimenovati čisto preprosto kot Zgodovinski Zbornik. Ko je šlo besedilo že h koncu, smo začeli izbirati lepša, navidez več povedna in bolj „nobel“ imena. Eno takih je bilo naprimer „Naše zlato ob reki Srebra“, ki bi se nanašalo na zlati jubilej Društva. Drugo takih „Vračanje in vraščanje“ bi zadevalo veliki problem dvojnega domovinstva. Nekaterim odbornikom je ugajal naslov „Bili in bomo“ kot opozorilo, da se nismo in ne bomo izneverili svoji častni preteklosti. Drugi spet bi se glasil „Otok na jugu“ in bi spominjal na zemljepisno oddaljenost zvestih od domovine na severu. Tudi „Povest o Slovencih ob 50-letnici Zedinjene Slovenije“ je bil eden od predlaganih naslovov.

Na koncu koncev smo segli po bolj ponižnem naslovu, ki pa kaže na bistveno držo ljudi, ki so skozi 50 let jemali zares poznani ukaz: Ne samó, kar mora, kar **more** je vsakdo storiti dolžan!

Zato je ta knjiga ZBORNİK DELA, opravljenega v ZVESTOBI neodtujljivemu poslanstvu in v LJUBEZNI do slovenstva, ki naj še dolgo utripa v naših hčerah in sinovih.

Naj bo tudi spomenik ljudem, ki so bili z nami in so že odšli, (med tem gledam tudi našega ata, dolgoletnega odbornika Dru-

Iz življenja v Argentini

Tone Mizer

Končno se je morje nekoliko umirilo. S Prešernom bi sicer lahko zapisali, da „somov vojska pod vodo ne mine“, a na površju nanj skoraj ni odmeva. Tako lahko najdemo čas in priliko, da se posvetimo še neki drugi snovi, ne pa temu večnemu prerivanju med predsednikom in guvernerjem.

CESARJU, KAR JE CESARJEVEGA

Ena važnih točk, ki so trenutno na vidiku vladne politike, je razmerje s katoliško Cerkvijo oziroma z njeno hierarhijo. Ne smemo pozabiti, da je na vladi peronizem, pa naj se je še tako spremenil. Stari general je vse življenje branil teorijo, da trdna vlada stoji na treh nogah: vojski, sindikatih in Cerkvi. Mnenje je sicer precej korporativistično, a njemu se je obneslo in njegovo vladanje je bilo stabilno, dokler se ni zameril tako vojski kot Cerkvi.

Sedanji predsednik Menem je v marsičem skušal posnemati starega učitelja. Vendar je povsod pustil svoj pečat. Z oboženimi silami je uporabil taktiko zblizovanja s tem, da je pomilostil vrhovne poveljnike in dokončno ustavil raziskovanje glede pogrešanih in kršenja človekovih pravic. Popolnoma pa jih je stisnil s proračunske strani, tako danes bolj životarijo kot pa živijo. Sindikate je razdvojil in jim tako zavaljal. Večji del mu je poslušen, manjši nima protestne moči in ne posega odločilno v narodovo življenje. Današnji gremiji nimajo nič skupnega s staro sindikalno gardo, ki je bila „hrbtenica“ peronističnega gibanja.

Cerkev pa je poglavje zase. Menem si je v začetku svojega vladanja pridobil znatne simpatije cerkvenih dostojanstvenikov. Škofje so z nekaterimi izjemami bili precej nezaupni do Alfonsina in do radikalov sploh zaradi njihove levičarske tendence in zlasti zaradi določenih ukrepov na vzgojnem področju. Zato je razumljivo, da so prva leta s kardinalom Quarracinom na čelu očitno podpirali Menema in njegovo vlado.

Težave so se začele, ko je gospodarski model pričel kazati nekatere nevspešne socialne posledice. Revščina, ki je rastla zlasti v notranjosti, je mnoge škofove nagnila h kritičnemu zadržanju do vlade, oziroma boljše povedano do vladne gospodarske politike. To kritično vzdušje je rastlo, a ni prišlo do formalnega izraza, ker so tako z ene kot z druge strani umirjeni elementi skušali celiti najhujše rane.

Položaj se je zaostril, ko je bil menemist Esteban Caselli imenovan za poslanika pri Svetem sedežu. Precejšnjemu delu škofijske konference to ni bilo všeč, ker so domnevali, da bo ta oseba iz Vatikana vodila preveč sektarsko politiko. Strah se je izkazal za upravičenega. Caselli je bil v Rimu v službi vladnih in ne državnih interesov. Cesar je pričel posegati na božje področje.

KRONIKA BLAŽENIH NESPORAZUMOV

Vsakič, ko je vlada bila v škripcih, je prišla kaka pomoč iz Vatikana. Najbolj vidno je bilo ob priliki zadnjih volitev, ko je tik pred njimi Caselli dosegel, da je Sveti sedež v osebnem papeževem pismu pohvalil delo predsednika Menema. Tedaj se je celo iz ust marsikaterega škofa slišalo, da gotovo papež ni vedel, v kakšnih okoliščinah je to pismo prišlo v Argentino.

Položaj pa se je še bolj zaostril zadnje mesece. Na čelu kritičnih cerkvenih dostoj-

stva, in vem, da marsikoga od vas navdaja podoben ponos!

In naj bo Zbornik tudi pobuda in smerek za mladino, ki še razume, govori in bere po naše.

janstvenikov gotovo stoji mons. Rey, ki je predsednik cerkvene dobrodelne ustanove Caritas. Ker je najbližje revnim, se najbolj zaveda hudih socialnih posledic gospodarskega položaja. 15. avgusta ga je iz Rima poklical poslanik Caselli in ga prosil, naj omili svoje „napade“ na vlado. Štiri dni zatem, sredi krize ki je pretresala peronizem, je iz Rima prišlo sporočilo, da bo 3. novembra papež obiska argentinsko cerkev v Rimu in se tam sestal z Menemom. 20. julija je Reya sprejel notranji minister Carlos Corach in mu ponudil 300.000 dolarjev mesečne podpore za Caritas. Mons. Rey je to podporo zavrnil, ker je smatral, da je „premalo prozorna“, ker ni bila vključena v nobeno konkretno socialno akcijo vlade. Domneval je, da bi ta podpora lahko bila cena za njegov molk.

Z vladne strani je prišel oster odgovor. Zunanji minister Di Tella je po predsednikovem ukazu zahteval odstop državnega sekretarja za verstva. Dr. Centeno je vedno imel zelo dobre odnose s škofi. Na njegovem mestu je bil imenovan menemist Juan José Laprovita. 4. avgusta je predsednik podpisal imenovanje in še dekret, po katerem sekretariat za verstva ne spada več pod zunanje ministrstvo, marveč v direktno območje predsedništva. V cerkvenih vrstah so pričeli govoriti o poizkusu „manipulacije“ Cerkve v prid strankarskih interesov. To so tudi izrazili ob priliki zadnjega zasedanja vodstva škofovske konference v petek 14. avgusta. To poglavje nesoglasij še ni končano. A jasno je, da se Cerkev in vlada vedno bolj oddaljujeta.

KAKO IZ MOČVIRJA

Čeprav se je spopad med Menemom in Duhaldejem trenutno omilil, razne kroge v stranki skrbi, kaj bo iz tega. Sem v prvi vrsti spadajo sindikalisti. Vodje v CGT so zato pričeli izvajati neke vrste pomirjevalno poslanstvo, ki naj bi doseglo mir med obema veljakoma. Mnogi so bili dolgo na strani Duhaldeja, ki jim je zagotavljal več udeležbe na političnem polju. A potem, ko je bil Duhalde poražen na provinci, Menem pa si zastavil kot cilj tretjo kandidacijo, so trumoma prešli na predsednikovo stran. A pa je po sili razmer (Duhaldejev plebiscitni moral opustiti svoje sanje, so ostali v sredi med enim in drugim).

Razmišljanje delavskih vodij je enostavno. Menemu bo težko še poldrugo leto voditi državo, če mu Duhalde preti z opozicijo in se nenehno znaša na „gospodarski model“. Po drugi strani pa bo Duhalde kandidat kaj težko uspešno nastopil na volitvah, če mu bo Menem povsod metel polena pod noge.

Treba je priznati, da je ta sindikalna akcija potrebna in dobronamerna, a mnogi se sprašujejo, če bo imela kaj uspeha. Eno nevarnost ji preti z Duhaldejevo stranjo. Guverner sploh več ne zaupa predsedniku in v vsaki potezi vidi nevarnost, da se znova izigra. Menem pa ima seveda predsedniško kandidacijo svoje načrte. Njegov kandidat njegov brat Eduardo ali pa vsi kateri drugi pod poslušen veljak. Premije Duhaldejem, kot ga predlagajo sindikalisti, pa bi dejansko pomenilo priznati ga za kandidata. To pa je preveč, da bi predsednik mirno požrl.

Povezava pa s svoje strani tudi gleda na prihodnje leto. Prva debata med predkanidati De la Ruo z Graciela Fernandez Melella ni bila nič posebnega. Bolj zanimiva je „program“, ki ga je Povezava objavila kot volilno platformo. To seveda ni študija kak načrt vladanja. V Argentini (in verjetno tudi drugod po svetu) so taki programi čisto navadna volilna propaganda, brez vsake tehnične ali znanstvene podlage.

MOGOČNA PROSLAVA V SLOVENSKI HIŠI

Zlati jubileji se navadno praznujejo zelo slovesno. Posebej pa še, če ju istočasno dosežeta Zedinjena Slovenija, krovna organizacija slovenske politične emigracije v Argentini, ter Svobodna Slovenija, najvažnejši časopis iste emigracije, ki je povezovala enako misleče demokrate v Argentini in po svetu.

Zato se je v soboto, 15. avgusta zbralo v Slovenski hiši veliko rojakov in gostov.

ZAHVALA BOGU

Za petdesetletnico življenja smo se najprej zahvalili Bogu za vse doseženo in za vse dobro, ki sta ga obe ustanovi prinesli med nas, kakor tudi za vse pokojne Slovence, ki so pri njiju sodelovali, v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj k maši, ki jo je daroval delegat prelat Jože Škerbec s somaševanjem prelata Jožeta Guština, msgr. dr. Mirka Gogala in izseljenkega duhovnika iz Münchna Marjana Bečana. Vodila je mašo prof. Neda Vesel Dolenc, ki je oznanila, da se bere maša za vse pokojne predsednike Zedinjene Slovenije: Miloša Stareta, ing. Albina Mozetiča, prof. Avgusta Horvata, poslevoedečega podpredsednika dr. Julija Savellija, in Boža Stariha; pa tudi za pokojne urednike

Svobodne Slovenije in njenih Zbornikov Miloša Stareta, Joška Krošlja, dr. Tineta Debeljaka, Ruda Jurčeca, Janka Hafnerja, lic. Pavla Fajdiga, Pavleta Ranta in Danico Kanalc Petriček. Prof. Vesel je tudi poskrbela, da so ob darovanju prinesli na oltar prvo številko Svobodne Slovenije iz l. 1948 in letošnji Zbornik o delu preteklih 50 let. Pri maši je pel mešani zbor Gallus (ki je tudi blizu isti častitljivi starosti) pod vodstvom dirigentke Anke Savelli Gaser latinsko mašo s posameznimi slovenskimi pesmimi in ljudskim petjem.

Po maši sta predsednik ZS Marjan Loboda in glavni urednik Tine Debeljak položila šopek rož pred spomenik našim padlim, množica rojakov pa je zapela našo slavno Oče, mati...

Sledila je akademija v veliki dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana.

NOCOJ JE EN LEP VEČER

S tem vzklikom je pričel povezovalac akademije arh. Jure Vombergar praznovanje petdesetega rojstnega dne društva Zedinjena Slovenija, osrednje in predstavniške organizacije slovenskih političnih emigrantov v Argentini, ter 50 let, kar nas v

nismo bili enoumna družba. Krepko so se kresala včasih različna mnenja. A v bistvenem smo ostali enotni: smo demokratični Slovenci, pričevalci resnice, potomci naših junaških domobrancev, duhovni sinovi škofa Gregorija - begunca in trpina - glasniki svobodne Slovenije. To je naša pot tudi v naprej!

Poňosni smo na to našo skupnost. Hvalježni smo vsem stotinam znanih in neznanih idealistov, ki so jo ustvarili, ohranjali in vodili do danes. Iz hvaležnega srca smo molili zanje pri sv. maši. Ob zlatem jubileju te skupnosti kličemo mladim, ki prevzemajo njeno vodstvo: Ohranite in gojite to dragoceno dediščino, ki ste jo prejeli od svojih očetov in dedov! Na vas je sedaj vrsta, da Zedinjeno Slovenijo popeljete novim jubilejem naproti.

Prosimo Gospoda, da nas vse ohrani v dejavni zvestobi svoji zavezi in Njegovi postavi! Da bomo živeli Sloveniji v čast in razcvet, Argentini, ki ji pripadamo, in vsej človeški družbi pa v blagodejen razvoj!

vest pripadnosti slovenskemu narodu nam še danes daje moči, da v našem tedniku posredujemo svoje poglede do razmer v republiki Sloveniji, da čutimo z njo, da ji hočemo vse dobro in ji pomagati pri iskanju poti v pravičnejšo in bolj demokratično družbo, saj se ji še poznajo posledice duhovne in politične diktature. Naši načelni članki raznih sodelavcev še vedno enako kot pred 50 leti navdušujejo, komentirajo, hvalijo in tudi opominjajo, če je treba.

Ostali smo zvesti svojim bralcem in oni so ostali zvesti nam. Prva generacija urednikov je legla v grob, a našli so se drugi, ki nadaljujejo njih delo. Tudi prva generacija bralcev je odšla za njimi v večnost, a njih sinovi so stopili na njih mesto in se preko našega lista seznanjajo s problemi v Sloveniji in z življenjem naše skupnosti.

Drevo našega tednika je ostalo enovito. Iz korenin, ki segajo v slovensko zemljo, je zrastle trdno deblo v argentinskem okolju. Drevo je poglano veje, ki se razraščajo v nebo. Upajmo, da bodo še v naprej v vseh generacijskih in okoliških spremembah te veje in zeleni listi ostali trdno povezani s koreninami v enem nespremenjem in živem drevesu, ki bo bogatil naš narod in nas same še dolga desetletja.

Argentini povezuje tednik Svobodna Slovenija. Dvorana, lepo opremljena v izvedbi Andreja Goloba, je bila polno zasedena spodaj in na balkonu. Luči in zvok sta imela na skrbi Bogdan Magister in Damijan Ahlin, spremni list pa je okusno opremila Irena Žužek.

Najprej je pozdravil predsednik Marjan Loboda povabljen, ki so se udeležili slavlja: veleposlanika RS v Argentini prof. dr. Janeza Žgajnarja z gospo, častnega konzula Hermana Zupana z gospo, poslanca v državnem zboru in predsednika parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu lic. Marjana Schiffrerja in gospo, člana prvega odbora Društva Slovencev in častnega člana ZS in prejemnika odličja ZS za leto 1994 univ. prof. dr. Milana Komarja in gospo, predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev Nanteja Olipa, predsednika Krščanske kulturne zveze na Koroškem dr. Janka Zerzerja, delegata za Slovensko dušno pastirstvo prelata Jožeta Škerbca, glavnega urednika Svobodne Slovenije Tineta Debeljaka in gospo, bivša predsednika ZS Božidarja Finka in gospo ter arh. Jureta Vombergarja z gospo, opolnomočenega ministra na veleposlaništvu Tomaža Kunstlja, nekdanje in sedanje odbornike Društva Zedinjena Slovenija, predsednike okrajnih Domov, ustanov in organizacij, rojake s Koroške, člane pevskega zbora iz Sel, člane ZS ter vse prijatelje, ki so v tolikem številu prihiteli na ta skupni praznik.

Kot si ob prijateljskih srečanjih najprej sežemo v roke in si izrečemo dobrodošlico, tako so za tem pozdravili in čestitali k jubileju najprej predstavniki krajevnih Domov. Kot prvi je naslovil, čestitke hišni

gospodar, delegat slovenskega dušnega pastirstva prelat Jože Škerbec, nato za društvo Slovenska pristava podpredsednik Janez Jelenc; za Hladnikov dom iz Slovenske vasi podpredsednik Ciril Jan; v imenu Našega doma v San Justu predsednica Marija Malavašič Casullo; za Slomškovo dom predsednik Marjan Jože Loboda, za Slovenski dom v Carapachayu predsednik Franci Korošec in v imenu Slovenskega doma v San Martinu predsednik Andrej Peršuh.

Arh. Vombergar je nato prebral pozdrave Društva Slovencev v Mendoci, ki sta ga poslala predsednik Davorin Hirschegger in tajnica Ani Grintal; Slovensko planinsko društvo v Barilochoh se je tudi pridružil slavnosti, predsednik arh. Andrej Duh in tajnik Matjaž Jerman sta poslala posebne čestitke ZS in našemu tedniku, katere mu sta se še posebej zahvalila za redno priobčevanje bariloških novic. Pozdrave smo dobili še od Eme Pogačar, predsednice Slovenske Kanadskega Sveta, ki poleg čestitk pravi naslednje: „Vaše prizadevanje naj bo vzgled vsem Slovcem doma in po svetu, da smo delaven, pošten in veren narod in se priporočamo Brezjanski Mariji, da nas vodi na poti miru in sprave. Spomnimo pa se tudi vseh naših dragih, ki so darovali življenje za svobodno Slovenijo.“

Nato so nas pozdravili gostje: predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Nanti Olip je dejal:

„Dve leti je že od tega, ko sem v spremstvu Smrtnikovih bratov prvič videl in občudoval 'argentinski čudež'. Čudež, ki zajema od vsega malo, kar daje človeku občutek, kot da bi bil

Nad. na 4. str.

DAJTE NAM SLOVENIJO

Nad. s 1. str.

druge organizacije v okviru Medorganizacijskega sveta, kjer se enakopravno izmenjujejo misli o skupnih zadevah in postavljajo predlogi za splošne načrte. Tu se oblikujejo izjave in stališča o položaju in skupnosti in o zadevah, ki nas zadevajo kot del slovenskega naroda. Čuvajmo jo kakor punčico svojega očesa, da nas bo še dolgo povezovala in predstavljala. Škof Rožman, ki je z nami čutil in trpel in nas imel rad, nam je naročal: „Samo v trdni skupnosti pomenimo nekaj... Vse boste dosegli, če boste ostali trdno povezani v skupnosti... Držati se moramo svojih društev in organizacij ter brati slovenske knjige in časopise...“.

V zgodovinskem Zborniku, ki smo ga pravkar predstavili, je podrobno opisano življenje in bitje te naše skupnosti. V pol stoletja se nam je kot ljudem marsikaj zgodilo. Prišli smo si včasih tudi navzkriž. Nikoli

SPREMEMBE IN TRDNOST

Nad. s 1. str.

pravica in resnica zasedrta v svetu in naši domovini. Resnica nas bo osvobodila.

Nespremenjena je ostala tudi naša zvestost in predanost demokraciji. Zaradi te naše temeljne nastojenosti je naš časopis pričel izhajati najprej proti okupatorju v Sloveniji, zaradi svoje demokratičnosti smo se uprli komunizmu in zaradi te smo dolga desetletja razkrinkavali diktaturo in njene zločine, obveščali bralce o prisili režima, in v načelnih člankih kazali pravilno pot za našo domovino. Bili smo zato tam prepovedani in izobčeni, a naš glas je segel med nas tukaj in po svetu, pa tudi na nekaj prijateljskih ušes v domovini.

In končno smo ostali zvesti slovenskosti. Zvest našim korenin je segala tako globoko, da je niso mogle zadušiti druge razmere, da smo lahko iz njih rasli in jih posredovali svojim otrokom in vnukom. Ljubili smo Slovenijo in jo še ljubimo. Po poti begunstva in izseljenstva nas je spremljal Prešeren in slovenska beseda, Marija z Brezjij in nebo nad Triglavom. V tej ljubezni do slovenskih kulturnih korenin in za-

Predsednik ZS Marjan Loboda in urednik Sv. Sl. Tine Debeljak polagata šopek

Mogočna proslava...

Nad. s 3. str.

doma. Prijazni, ljubeznivi in gostoljubni ljudje, s katerimi nas veže slovenski jezik in kultura, povezuje ista skrb, da bi vrednosti prednikov ohranili in jih posredovali naprej. Kar človek ljubi, to tudi brani, neguje, nosi v srcu, spoštuje, za to tudi veliko žrtvuje.

Zato sem ponosen in vesel, da smem biti tu med vami s svojimi domačimi iz Sel, kot predsednik NSKS, da vam čestitam ob 50-letnici vašega društva - Zedinjene Slovenije in vašega časnika Svobodne Slovenije. 50 let v zvestobi in ljubezni do vere, resnice, materine besede, slovenske pesmi, molitve in kulture.

Smatram za samoumevno in nad vse potrebno, da Slovenci, kjerkoli živimo in ustvarjamo, gojimo redne stike in drug drugega bodimo, si prilivamo sveže vode za rast narodne zavesti, da žlahtna dota naših staršev, slovenska beseda in pesem, ne bo usahnula, temveč rasla in se razvijala.

Ker so izhodišča za razvoj te žlahtne dote, slovenščine, pri nas in pri vas tako podobna - tu jo gojite v vrvežu svetovnih velemest, mi v stalnem asimilacijskem prepihu ob nemško govorečem sodeželanu - je ta povezava med argentinskimi in koroškimi Slovenci tako potrebna, je živa in jo želimo gojiti tudi v prihodnje. Zato mi dovolite, da vam v imenu NSKS in v imenu domačinov iz Sel izrečem ob vaši obletnici vse priznanje in pohvalo za prehojeno pot, globoko spoštovanje pred tem, kar ste storili, da je ostala slovenska beseda kljub oddaljenosti od Slovenije živa, za nadaljnje delo pa obilo uspehov in božjega blagoslova pri požrtvovalnem delu za slovensko skupnost v Argentini.

Bog vas živi!

Pozdrav je izrekel tudi predsednik Krščanske kulturne zveze s Koroške dr. Janko Zerzer:

Ko sem prišel prvič pred dvanajstimi leti v Argentino, sem bil presenečen, ko sem videl, da dobro poznate Koroško in da imate lepe spomine nanjo, katero ste sicer nekateri doživeli kot nekaj kratkega, vendar v odločilnem in usodnem času. Na poslovnem večeru sem izrazil željo, da bi se čimprej srečal vaš Gallus z našim Gallusom. Do tega je res kmalu prišlo, a ni ostalo samo pri tem. Dobili smo obisk mladinskega zbora iz San Justa, mešani zbor iz Mendoze, vedno prihaja vaša RAST in vaši učitelji. To pomeni, da je kontaktov razmeroma

kar precej.

Posebno nas veseli, da vi kot zdomska skupnost slovenski kulturi v osrednjem prostoru lahko toliko daste, predvsem na pevskem področju. Če nastopi pri nas Veronika Fink, pišejo o tem nemški časopisi. Pred kratkim je v okviru Poletnega festivala v Ljubljani pel Marko Fink. Pred kratkim je pel pri nas vaš mladi Luka Debevec in pozdravila ga je s pesmijo naša že domačinka Bernarda Fink. Nekateri vaših so pri nas že čisto domači.

Mi skušamo vračati: Smrtnikovi fantje so bili tu, celovski Gallus, danes so pred vami mladi Selani. Ta povezava med zamejstvom in zdomstvom je nujno potrebna. Na primer, naši učbeniki so zelo uporabni za vaše potrebe. KKZ je založila tri snopiče pesmi, ki so nastale v zdomstvu, pri vas.

Pri nas na Koroškem lahko vzamemo za zgled predvsem vaš način samopomoči in življenjske volje, da ste ohranili tako živo narodno in slovensko kulturno zavest. Lahko bi se zgledovali, kako tu gradite kulturne domove, kako vzdržujete vaše šolstvo, kako izdajate jubilejne zbornike, vse v obliki samopomoči, kar pri nas žal pogrešamo.

Če gojimo tako povezavo med Slovenci po svetu, med argentinskimi in koroškimi Slovenci, potem uresničujemo naš skupni slovenski kulturni prostor.

Še nekaj besed k našemu zboru, ki bo zdaj nastopil. To so večinoma mladi ljudje. Veseli smo, lahko z njimi gostujemo pri vas. Mislimo, da je naša dolžnost, da naša koroška mladina spozna, v kakšnih okoliščinah živi slovinci v zdomstvu in kakšna je bila njih usoda, da tako vedo tudi za ta del slovenske povojne resničnosti.

Na koncu bi čestital vašemu društvu, ki ima velike zasluge, da ohranjate slovensko skupnost tako živo, čestitam pa tudi vašemu tedniku, ki poroča od časado časa tudi o koroških Slovincih. Želim vsem ob tem jubileju, da bi še dolgo časa delovali tako dobro naprej.

Državni poslanec v slovenskem parlamentu, naš argentinski rojak lic. Marjan Schiffrer nam je prinesel pozdrave iz rodne domovine:

Naj povem nekaj o razmerah v Sloveniji, ki se tičejo našega jubileja. Povprečen Slovenec, ki se mu pred leti še sanjalo ni o Slovincih po svetu, sedaj dobiva tisto zavest, da je onkraj Karavank in južno od Goriških Brd še Slovenija. Sedaj se čuti nekako prost, da si lahko želi povezanve. Prvi komentar je večinoma: „Kako sproščeni so ljudje, ki prihajajo od zunaj... Na

primer, takega ljudskega petja, kot tukaj ne v Ljubljani ne drugod ne slišite. Ljudje so še vedno nekako zatrti.

Škoda, da ni več pokojnega Miloša Stareta, da bi slišal naslednjo anekdoto: Ko sem prišel v Državni zbor, sem takoj prosil, da naročijo Svobodno Slovenijo. V začetku sem jo bral samo jaz, danes pa se stvari spreminjajo. Danes jo dobim šele čez tedne in najdem v njej kake opombe, kako puščico ali podočrtano. So ljudje, ki so začeli v Državnem zboru prebirati Svobodno Slovenijo.

Še kot mlad študent pred vojno sem se udeležil nekega obiska pri papežu, ki nam je tedaj zabičeval: „Perseverare, perseverare, perseverare - vztrajajte!“ Tudi jaz bi rekel: Vztrajajte, kajti stvari se boljšajo. Počasi. A se bodo spreminjale tem hitreje, čim več podpore od zunaj bodo ljudje dobili. Če bomo v Državnem zboru čutili, da jih podpira emigracija ali Slovenci po svetu, bo naša moč večja. Zato vas prosim, ne vdajte se depresiji, ampak vztrajajte pri svojem delu!

Pozdrave in čestitke v imenu slovenske države je izrekel veleposlanik RS v Argentini, univ. prof. dr. Janez Žgajnar. Ko je pozdravil predstavnike jubilejnih ustanov, odlične osebnosti, predstavnike Domov, koroške goste in vse rojake, je dejal:

Ob tako pomembnem dogodku, kot je 50. obletnica ustanovitve in 50-letnica neprekinjenega uspešnega delovanja Društva Zedinjena Slovenija in 50-letnica izhajanja tednika Svobodne Slovenije v Argentini, bi bilo treba spregovoriti obširneje.

Ker pa bodo to gotovo storili slavnostni govorniki, mi zato dovolite, da ob teh dveh častitljivih obletnicah v imenu Republike Slovenije, v imenu slovenskega veleposlaništva v Argentini in v svojem ter v imenu svoje sooproge, iskreno in s hvaležnostjo čestitam za opravljeno delo pri ohranjanju slovenstva in vsega, kar je tako tesno povezano z njim, vsem, ki danes nosite ali ste v preteklih letih nosili to odgovorno breme, in se ob tej priliki z vso dolžno hvaležnostjo spominjam vseh tistih, ki so vse, kar danes imate, skupaj z vami ustvarili, ohranili in vedno znova poživili z novimi generacijami živo slovensko skupnost, ki danes premore svoje dobro delujoče šole, vrtnice, gledališča, vrsto organizacij, urejeno dušno pastirstvo, svoj tednik, svoje revije, knjižnice, izdaja knjige ter opravlja številne druge pomembne aktivnosti in je ob tem tudi živo vključeno v argentinsko javno življenje. To je skupnost, ki uživa zaradi svoje delavnosti in poštenosti velik ugled v Argentini, v Sloveniji in

drugod po svetu.

Želim vam iz srca, da bi mogli tudi s pomočjo slovenske države, ki ima do vas prijaznejši odnos, kot ga včasih čutite tukaj, ohraniti tudi v novih, hitro spreminjajočih se časih svoje slovenstvo in ga še bolj povezati z matično domovino. Pri tem vam bo tukajšnje slovensko veleposlaništvo, ki vaše delo ne samo spremlja, ampak ga tudi podpira, kjer in kolikor more, še naprej vedno na voljo.

Naj vam Bog povrne za vse veliko delo in vas ohranja in daje notranjo moč za nadaljnje uspešno delovanje.

Želim vam, da bi mogli praznovati vi in vaši potomci, v enakem številu, kot danes in z enako bogatimi sadovi, na tem mestu tudi 100 letnica obstoja in delovanja Zedinjene Slovenije in tednika Svobodna Slovenija.

Dovolite, da sedaj Društvu Zedinjena Slovenija svečano podelim posebno listino Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu „kot izraz priznanja in zahvale ob 50. letnici neprekinjenega delovanja in za neprecenljiv prispevek, k povezovanju in ohranjanju slovenske skupnosti v Argentini“. Listino je podpisala državna sekretarka Mihaela Logar, ki vodi omenjeni Urad.

Ob ploskanju je predsednik Društva Zedinjena Slovenija Marjana Loboda prevzel to Priznanje, ki mu ga je izročil veleposlanik.

Svobodna Slovenija je zagledala je luč sveta v najtežjem obdobju slovenske zgodovine. Na skrivaj, v nevarnosti za lastno življenje so jo tiskali in razpečavali. V srcu naših ljudi se je preselila preko oceana. Ko so se skupine beguncev izkrcavale z ladij v letih 1948 in 1949 jih je že pozdravljala z obale Reke srebra. Od prvega uredniškega odbora ni danes nikogar več med nami. A list po 50. letih še vedno nepretrgoma spremlja življenje sedaj že četrtega rodu Slovencev v Argentini.

O načelnih stališčih lista prej in sedaj je spregovoril urednik Tine Debeljak. Njegov nagovor priobčujemo na prvi strani današnje številke.

Skoraj tri leta napornega zbiranja podatkov in zbiranja fotografij, težaškega opravila pisanja in neprestanega popravljanja je bilo potrebno, da je bilo lahko dostojno prikazati „petdeset let dela v zvestobi in ljubezni“ - zgodovinski „Zbornik društva ZS“. To ni opis „čudeža v Argentini“, pač pa kronika garanja za ideale slovenstva in krščanstva skozi 50 let. Knjigo je predstavil vodja zgodovinskega odseka društva ZS lic. Bine Magister, katerega prikaz objavljam tu poleg.

Nad. na 5. str.

Pogled v dvorano. Od leve: inž. Jernej in Jana Dobovšek, Marjan Bečan, Božidar in Tinka Fink, Tine in dr. Katia Debeljak, Alenka in Marjan Schiffrer, Julka in Herman Zupan, dr. Janko Zerzer, Nantej Olip.

Pogled v dvorano. Od leve: Albina Loboda, Tomaž Kunstelj, Marija in dr. Milan Komar, prelat Jože Škerbec, dr. Jože in Maria Rosa Rant, Metka in Albin Magister. V ozadju razstava izdanj Svobodne Slovenije.

Marjan Loboda izroča Zbornik dr. Milanu Komarju, edinemu še živečemu članu prvega odbora Zedinjene Slovenije

Predsednik društva ZS Marjan Loboda je nato izrekel priznanje univ. prof. dr. Milanu Komarju. Ta je namreč edini še živeči član prvega odbora Zedinjene Slovenije: na ustanovnem občnem zboru leta 1948 je bil izvoljen v nadzorni odbor. Bil je dolga leta še naprej odbornik. Zedinjena Slovenija ga je že prej odlikovala za vse njegovo kulturno delo med Slovenci, danes pa sta mu predsednik Marjan Loboda in tajnica Ivana Tekavec izročila Zbornik, v katerem je tudi opisano marsikako njegovo delo. Šopek rož sta tudi izročila njegovi soprogi Mariji roj. Ahačič, ki je veliko pripomogla, da se je dr. Komar lahko posvečal tudi svojim rojakom.

Končno je naslovil na zbrane slavnostni nagovor ob zlatem jubileju Zedinjene Slovenije njen predsednik Marjan Loboda. Njegov govor je podan na prvi strani.

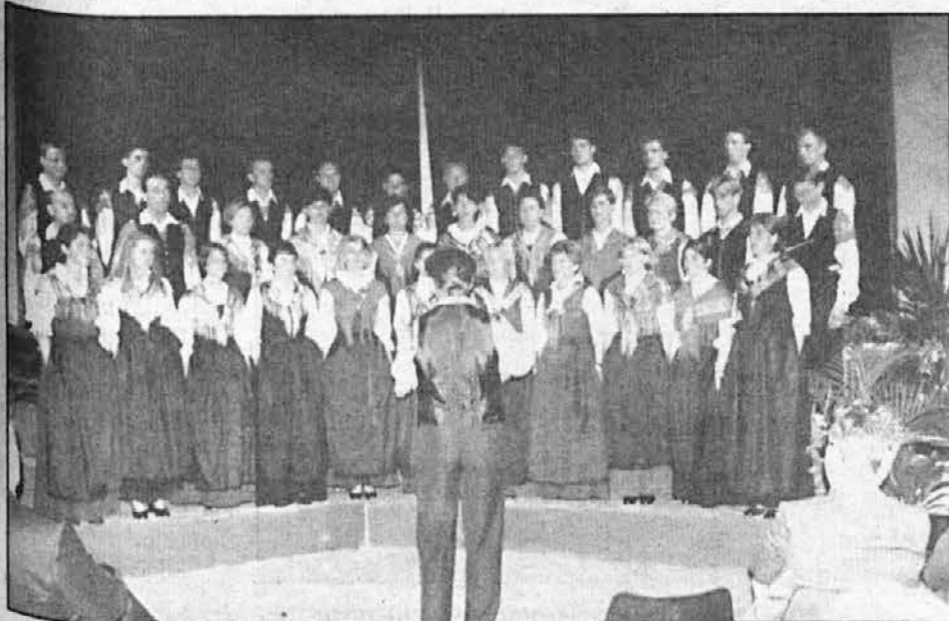
Ob koncu prvega dela današnje proslave pa so vsi navzoči skupno zapeli našo izseljensko himno Slovenija v svetu.

SLAVNOSTNI KONCERT

Drugi del slavlja je bil posvečen pesmi: slavnostnemu koncertu mešanega pevskega zbora iz Sel na Koroškem.

Sele, majhna vas z nad 700 prebivalci, ležijo v osrčju Karavank in so najbolj slovenska vas na Koroškem, nad 90% prebivalcev govori med seboj slovensko. Imajo izredno razgibano kulturno življenje in odlično pevsko društvo. Z velikim veseljem so prišli na turnejo v Argentino. V spremni zloženki je župan Engelbert Wassner pozdravil Slovence v Argentini, njihovo kulturno življenje pa predstavil predsednik zbora Heribert Kulmesch; v njej najdemo bogate podatke o Selah s fotografijami.

Na slavnostnem koncertu je nastopil mešani pevski zbor Sele, ki ga vodi mag. Roman Verdel in ga je spremljal pri nekaterih pesmih ansamber Drava iz Borovlj, tudi pod njegovim vodstvom.

Nad 40 pevcev je zelo ubrano in z lepimi glasovi zapelo vrsto slovenskih pesmi, ki so bile sprejete z izrednim navdušenjem. Mehke melodije, poznane in nove, žalostne in vesele, so napolnile naša srca, da so utripala skupaj s prijatelji iz zibelke slovenstva.

Spored je obsegal naslednje pesmi:

Tiho skriti med gorami (ponarodela iz Sel - Neži Olip, Franci Čertov); Sem se rajtov ženiti (narodna iz Roža); Puobič sem star šele 18 let (ponarodela iz Sel - Simon Olip); Rio, Rio (čilska); Bratci veseli vsi (slov. narodna); Njav čez izaro (narodna iz Roža); Kmetovski ovčar (ponarodela iz Sel - Simon Olip); Pod to goro zeleno (narodna, priredil Roman Verdel); Vsi na ples (prir. Georgi Danga); Prižgimo luč (Fran Milčinski, Bruno Petrischek); Pesem (Andrej Kokot, Bruno Petrischek); Naj zasije sonce (muzikal Hair); Pojdam u Rute (koroška narodna); Boleras sevillanas (iz Andaluzije); Ostani z nami (Andrej Šifrer, Bertelj Logar); Kadar boš ti vandrati šel (prir. Roman Verdel). za konec pa so podali občuteno še tisto lepo koroško Rož, Podjuna, Zila. Solisti so z odličnimi glasovi poudarili umetniško izvedbo vsega zbora. Posebno pozornost so vzbudile zborove geste in gibanje pri nekaterih izvedbah. Pri več pesmih je zbor spremljal ansambel Drava: Roman Verdel (harmonika, prečna flavta), člani Bruno Petrischek (klavir), mag. Toni Boschitz (kitara) Marjan Verdel (bas kitara), ki je vmes podal nekaj orkestralnih izvedb, ki so zelo vžgale občinstvo.

Po končanem sporedu se je gostom zahvalil za obisk in umetniški užitek Marjan Loboda, predsednik ZS. Med drugim je dejal:

Zedinjena Slovenija si šteje v veliko čast in posebno pozornost, da na njenem slavlju ob 50 letnici ustanovitve sodeluje tako odlično zastopstvo iz

Nova tehnika v službi „Svobodne Slovenije“

Za nas Slovence v Argentini, ki je 11.000 km oddaljena od osrednje Slovenije, je bilo vedno važno biti dobro informiran o dogajanju v deželi pod Triglavom. Za pravilno presojo je hitra novica zelo pomembna.

Prva desetletja po našem zasedanju v Argentini smo novice iz Slovenije prejeli zelo težko, predvsem pa z veliko zamudo. Najvažnejši viri so bili **privatna pisma**, potem poročila naših prijateljev v zamejstvu in drugod po Evropi. Od vsega začetka je uredništvo Svobodne Slovenije dobivalo tudi ljubljanske **časopise**: v prvih letih Slovenski poročevalec, pozneje Delo. Toda teh niso mogli naročiti ne dobivati direktno iz Slovenije; morali so jih kupovati prijatelji na Primorskem; ko se jih je nabralo dovolj, so jih pošiljali v Buenos Aires. Seveda navadna pošta pri tem ne pride v poštev, saj je trajalo potovanje navadnega pisma nekaj mesecev. Danes je drugače: ljubljansko Delo nam pošilja v zameno za naš časopis vsak dan Delo po avionski pošti.

Pozneje je tehnični razvoj prinesel novosti: najprej **telefaks**. Po njem so lahko

Iz Slovenije smo dobili čestitke prejšnjega odpravnika poslov Republike Slovenije v Argentini prof. Matjaža Puca in žene Veselke, ki čestitata Zedinjeni Sloveniji in Svobodni Sloveniji k visokemu jubileju in jima želita še veliko plodnega dela.

same zibelke slovenstva, naše prelepe Koroške.

Tako odlično zastopstvo naših koroških rojakov je en dokaz več, da nas s koroškimi Slovenci vežejo trdne prijateljske vezi, ki so se spletle zlasti v zadnjih letih in se bodo s tem obiskom še bolj utrdile.

Drage sestre in bratje iz dežele Miklove Zale, ki ste šli „en mav čez izaro“ in prišli med nas s svojo besedo in pesmijo, pozdravljeni iz veselega srca med Slovenci ob Reki srebra!

Predsednik zbora Heribert Kulmesch se je tudi toplo zahvalil za tako lep sprejem. Selani so izročili v zahvalo ZS spominsko listino, predsednik Marjan Loboda pa je podaril Zbornik predsedniku NSKS Nanteju Olipu, predsedniku KKZ dr. Janku Zerzerju in predsedniku zbora Kulmeschu. Za slovo pa je zbor zapel še šegavo *Ali že greste domov?*

Vsi poslušalci so bili izredno navdušeni nad petjem in so se še potem zahvaljevali Korošcem za obisk.

S tem je bilo slavlje končano. Arh. Jure Vombergar je še povabil navzoče, da si ogledajo razstavo **časopisnih in knjižnih izdaj založbe Svobodna Slovenija**, kroniko in dokaz 50-letnega požrtvovalnega delovanja v zvestobi in ljubezni slovenske politične emigracije v Argentini. Razstavo je pripravil kulturni referent ZS arh. Ivan Kogovšek s sodelavci: razstavljeno je bilo vseh 50 vezanih letnikov Svobodne Slovenije, vseh 20 Zbornikov, 5 literarnih izdaj ter 6 zvezkov zbirke Svobodni pogledi; kar vse so si lahko podrobno ogledali in prelistali obiskovalci.

Pred dvorano pa je bil na razpolago **Zbornik društva ZS 1948-1998**. Kdor bo prebral vseh 810 strani, je v vabilu povedal napovedovalec arh. Vombergar, se bo mogel prepričati, da ne vsebuje neutemeljenih kritik na račun Republike Slovenije. V prodaji pa so bile tudi glasbene kasete in zgoščenke pevskega zbora iz Sel na Koroškem.

prijatelji pošiljali izrezke iz časopisov in druge liste; aparat na eni strani oceana je po telefonu prenesel sliko lista semkaj. To je hitra povezava. Sicer konec 80 let, ko se je to pričelo, telefoni v Argentini niso delovali kaj dobro; spominjam se, da so nam naslavljali prve fakse na glavno pošto ter da je pozneje, ko smo kupili aparat, več kot polovica pošilk prišla slabo ali pa sploh ne in jih je bilo treba prositi in ponovno poslati. A še danes dobivamo razne novice ali dopise po faksu.

Potem sta prišla internet in elektronska pošta (e-mail). Sedaj že večina naših informacij prihaja po tej poti. Vsak večer odprem **internet**, to je, da se po telefonu povežem z računalniki raznih agencij v Sloveniji (ali drugod), ki stavijo na razpolago svoje novice, da jih dvigne, kdor želi. Najvažnejša je **STA** - Slovenska tiskovna agencija, pol državna pol privatna osrednja tiskovna agencija, ki zbira novice in jih posreduje naročnikom, predvsem slovenskim dnevnikom. Vsak dan mi je na razplago okoli 200 novic, ki pa seveda vse za nas ne pridejo v poštev; posnamem samo tiste, ki se mi zdijo važne. Enako lahko vsak dan - zastoj - povzamem Delo-faks (izvleček iz Dela na 5 straneh), popolno izdajo mariborskega Večera, ljubljanskega Dnevnika, poleg tega novice agencij Morel, Res Slovenica, tedensko Družino (delno) in koroško Nedeljo, Demokracijo itd. Seveda je treba vse novice obdelati, komentirati, oceniti. A so sveže; vsak večer berem novice iz STA, ki jih (zaradi urnega zamika) šele drugo jutro priobčijo tamkajšnji dnevnik. Enako dobivamo od tam krajše novice o športu, kulturi itd.

Druga stvar je **elektronska pošta**, ki se čedalje bolj širi. Napišeš sporočilo v računalniku in ga po e-mailu (telefonu) pošlješ drugemu na njegov elektronski naslov v njegov računalnik. Spomnim se, da sem pred leti bral o prihodnosti: delali bomo doma in se sporazumevali po računalnikih. To bi danes skoraj držalo za delo pri Svobodni Sloveniji. Novico dobim po internetu ali e-mailu, jo predelam ali pošljem po e-mailu v predelavo drugemu souredniku, enako že urejene ali napisane članke v korekturo. Sourednik mi korigira ali predelani članek na isti način vrne. Nato vse novice uredim, narišem razporeditev, premenjam v format, ki ga lahko tiskarna vzame v svoj računalnik - gre predvsem za črke č, ž, š, s katerimi je vedno problem pri nas v Ameriki. (Za tisk je najbolj cenjen Macintosh, navadni smrtniki pa imamo PC) Nato pošljem po e-mailu ves tekst v tiskarno Vilko, ki ga sprejme in nato računalniško prelomi v strani kompletnega časopisa, tako da je prisotnost urednika potrebna le na koncu, da pregleda naslove in zadnje korekture. Pri tem je čudovito, kako potujejo novice ali korekture med domovi sourednikov ali v Slovensko hišo oziroma tiskarno.

In še nekaj: zadnje čase čedalje bolj pogosto tudi dopisniki natipkajo svoje članke na računalnik in nam pošljejo v roke disket, lahko pa že tudi po e-mailu. To je najbolj idealno in najhitreje, korektura je lažja, ni treba pretipkavati in se s tem prihrani čas in je manj napak.

Zato bi želeli, da bi se ta način dopisov čedalje bolj uporabljal. Naslov e-maila uredništva je

debeljak@pinos.com

ali pa Zedinjene Slovenije

esloveniau@impsat1.com.ar

Vse to so novosti, ki jih uredništvo Svobodne Slovenije uporablja, da postreže svojim bralcem sveže novice iz Slovenije in drugod.

Nadškof Rode za Veliki šmaren na Brezjah

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode je na Veliki šmaren v soboto, 15. avgusta v mašnem nagovoru večtisočglavi množici na Brezjah med drugim poudaril opažanja zadnjih mesecev in let, da je med slovenskim narodom, medtem ko se oddaljuje obdobje osamosvojitve, vse več razočaranja in mrtvila. Ljudje se odtegujejo odgovornosti za družbo in se obnašajo do države, kot da ni njihova, obenem pa se čutijo nemočne spriči tega, kar se dogaja na gospodarskem področju, do politike pa imajo predvsem negativen odnos.

In zato se Slovenec odmika v zasebnost, je dejal nadškof, saj angažiranje v javnosti nima dosti smisla. To so nedvomno ostanki totalitarne miselnosti, s katero ali nismo hoteli ali nismo znali prekiniti. Mislili smo, da je za prehod iz totalitarizma v demokracijo dosti le zamenjava političnega sistema in da bodo vsi problemi rešeni. A smo in mogoče še vedno podcenjujemo posledice komunističnega obdobja.

Za tem je navedel besede češkega prednika Václava Havla, ki primerja stanje človeka v totalitarizmu s stanjem zapornika, ki so ga ravnokar izpustili iz ječe in ki se v svobodi ne znajde. Ne upa se odločiti in prevzemati odgovornosti, svoboda pa je zanj predvsem breme in zato se nostalgичno ozira za varna obzidja in pazniki, ki so odločali in mislili namesto njega.

Nadškof Rode je množico še povprašal, koliko take miselnosti je še danes med nami, da si ne upamo svobodno misliti in prevzemati nase odgovornosti, da si ne upamo odločiti in izpostavljati javnosti. Mislili smo, da bodo prenovo prinesle le gospodarske reforme, pri tem pa smo površno gledali na prihodnost naše države in družbe in tako zanemarjali medsebojne odnose.

Rode je za tem poudaril, da sprava ne steče in ne steče, družbeno pravičnost in solidarnost pa le redkokdaj omenjamo. Ta družba in država pozablja na etične in duhovne vrednote, a brez njih nič ne more delovati v družbi, nobena stvar ne more biti uspešna, niti gospodarstvo ne. Gospodarstvo, ki prezira duhovne in moralne vrednote, propada, kot je propadlo komunistično gospodarstvo, in ravno to se nam dogaja danes.

Nadškof Rode je za nerazumljivo označil tudi zavračanje urejevanja odnosov med državo in Cerkvijo; do nobenih rešitev ne pride, ker nekateri ne marajo civilne družbe, katere del je Cerkev. In ker se civilna družba ne razvija, kot bi se morala, je tudi naša politika negotova, majava in ne vzbuja zaupanja med nami. Brez civilne družbe pa se ljudje ne morejo v polnosti razvijati in uveljavljati kot družbena bitja, zato se mnogi umikajo v zasebnost, do družbe ne čutijo odgovornosti, do politike pa so vse bolj nezaupljivi.

Nadškof Rode je še opozoril na vse več ljudi, ki so ostali brez dela, denar iz njihovih podjetij in tovarn pa je poniknil kdove kam, brzčas v žepe novih lastnikov, ki ga uspešno nalagajo tukaj ali v tujini. Zaradi tega imamo danes vedno več revežev ob pešcih novih bogatašev, kar pa niso perspektive zdravega in uspešnega gospodarstva. Ta lahko temelji samo na poštenosti, pravičnosti, enakosti, medsebojnem zaupanju in solidarnosti. Vzrok, da danes naša družba ni zdrava in uspešna, kot bi lahko bila, je tudi pomanjkanje čuta za civilno družbo. Dejansko tudi naša sedanja zakonodaja ne pospešuje civilne družbe in njenih organizacij. Dr. Franc Rode je pri tem omenil primer Karitasa, zelo razvejane in uspešne cerkvene organizacije, ki je predvsem v rokah laikov in je zbrala okoli 100

milijonov tolarjev za Posočje, pa še danes nima pravno opredeljenega statusa.

Zato pa je potrebno marsikaj spremeniti, najprej pa se je treba otrestiti ostankov preteklosti. Nadškof je še poudaril, da ga nihče ne bo prepričal, da slovenski narod ni več veren, in to kljub nasprotnim trditvam sociologov, saj vsak teden srečuje na tisoče vernikov. Ob tem je povprašal, zakaj ni čutiti vpliva vernikov v družbi in zakaj slovenska družba hodi po poti, ki so tolikokrat križali s poštenim zakonom in ki je daleč od evangelija. Cerkev nikogar ne izključuje in ni proti nikomur, ki ima pozitivno misel o tej deželi in narodu, ne more pa se strinjati z ostanki totalitarizma, ker je to proti demokraciji in zdravim človeškim odnosom in nam ne pripravlja nobene prihodnosti. Na koncu je nadškof Rode pozval vernike, naj se zavejo svoje krščanske, državljanske in slovenske odgovornosti za družbo in državo ter poglobijo svojo vero, krščansko zavest in pripadnosti cerkvi.

Na Brezjah je nadškof Rode tudi obnovil posvetitev slovenskega naroda božji materi Mariji, ki je bila prvič izvršena leta 1992. Čeprav je bila verska resnica o Marijinem vnebovzetju razglašena šele sredi našega stoletja, pa je vera krščanskega ljudstva v to skrivnost mnogo starejša, saj ima svoje korenine prav v začetkih krščanstva, cerkev pa obhaja ta praznik že od prvih stoletij dalje. Po nadškofovih besedah s tem cerkev oznanja svoje upanje v povečanje vsakega človeka s Kristusom. To je praznik, ki nas mora utrjevati v veri v naše vstajenje, v naše vnebovzetje, je zaključil nadškof Rode.

Pogajanja za vstop v EZ

Slovenska vlada je na zadnji predpogajniški seji sprejela delno pobudo za pogajanja in sklenitev mednarodne pogodbe o članstvu Republike Slovenije v Evropski zvezi, ki vsebuje tudi predloge izhodišč za prvih sedem področij za vsebinska pogajanja z EZ. Pobudo z izhodišči bo vlada do začetka septembra posredovala v obravnavo in potrditev državnemu zboru oziroma njegovim delovnim telesom, nato pa naj bi še v prvi polovici septembra izhodišča istočasno z drugimi državami kandidatkami prvega kroga (poleg Slovenije so to še Češka, Poljska, Madžarska, Estonija in Ciper) predložila Komisiji Evropskih skupnosti.

Komisija naj bi državam članicam EZ namreč predlagala, da se pričnejo prava vsebinska pogajanja na posameznih področjih še v tem letu, zato naj bi naprednejše države kandidatke predložile izhodišča za nekatera manj problematična področja, za katera je bil že opravljen analitični pregled usklajenosti zakonodaje. Na podlagi tega naj bi komisija pripravila osnutke pogajalskih izhodišč EZ, ki jih mora potrditi tudi svet. Šele nato naj bi bil sklican sestanek pogajalske konference in začetek pogajanj na posameznih področjih. Kot je zapisano v delni pobudi, s katero naj bi vlada dobila mandat za pogajanja za prvih sedem področij, naj bi se pogajanja končala s sprejemom pogodbe o pristopu, v kateri bodo določene obveznosti držav kandidatki, ki bodo izvirale iz bodočega polnopravnega članstva. Med njimi bo najpomembnejša obveznost za Slovenijo ta, da bo spoštovala pravno ureditev EZ. Pogodbo bo moral ratificirati tudi parlament.

V pobudi je tudi zapisano, da je delna,

FAZ: „Interesna skupnost se je razbila“

Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) v izdaji 12. avgusta objavlja članek z naslovom „Interesna skupnost se je razbila“ in podnaslovom „Hrvaška in Slovenija se prepirata o poteku državne meje, nepremičninah in jedrski elektrarni“, v katerem se dopisnik Reinhard Olt posveča slovensko-hrvaškim odnosom.

Olt v uvodu predstavi dosednji razvoj odnosov med Slovenijo in Hrvaško po letu 1991, ko sta obe državi razglasili neodvisnost od tedanje Jugoslavije. Pri tem ironično ugotavlja, da uspešno sodelovanje v boju proti kriminalu enako pozdravljata sicer obe državi, da pa na ostalih področjih med njima vlada precej „slabo vzdušje“.

Napete meddržavne odnose povzroča med drugim vprašanje zamrznjenega imetja hrvaških in slovenskih državljanov pri bančnih ustanovah na obeh straneh, omeni tudi vohunsko afero, ki se je pripetila letos spomladi, še bolj sporna pa naj bi bila državna meja v Piranskem zalivu in vprašanje nepremičnin slovenskih lastnikov ob hrvaški obali.

Slovensko-hrvaške odnose najbolj bremeni Jedrska elektrarna Krško. Nemški dopisnik predstavi in pojasni razvoj dogodkov, ki so pripeljali do „politične napetosti“.

MEJA NA ISTRI

Geodetska uprava Slovenije je hišam v zaselkih ob hrvaško-slovenski meji dodelila hišne številke katastrske občine Sečovelje oz. Piran

Kot sta sporočili hrvaška in jugoslovanska tiskovna agencija 13. avgusta, naj bi Geodetska uprava Slovenije te dni lastnikom hiš v zaselkih Škudelini, Škrili, Bužin in Mlini, ki ležijo na območju hrvaško-slovenske meje v Istri, dodelila hišne številke katastrske občine Sečovelje.

Predsednik skupščine Istrske županije Damir Kajin je menil, da bo omenjena odločitev vodila k še globljim razhajanjem med političnima vodstvom obeh držav, med katerima so odnosi od leta 1991 na najnižji ravni.

Pomočnik hrvaškega zunanjega ministra Vladimir Drobniak je odpravniku poslov slovenskega veleposlaništva Bogdanu Benku izrazil „ostro demaršo“ in zahteval uradno pojasnilo Slovenije v zvezi z novinarskim poročanjem „o domnevnem katastrskem prisvajanju zaselkov“ Škrile, Mlini,

ker še ni moč pripraviti verodostojne pobude za vsa področja, ki bodo zajeta v pogodbi o pristopu. Hkrati pa si Slovenija ne more privoščiti, da bi pogajanj ne začela hkrati z drugimi državami kandidatkami. V pogajanjih mora Slovenija doseči čimboljši položaj v skladu z usmeritvami, sklepi in stališči, ki jih je v zvezi z vključevanjem parlament že sprejel. Ob koncu je v delni pobudi še poudarjeno, da bodo učinki vključitve Slovenije v EZ dolgoročno nedvomno pozitivni in bodo privedli do povečane gospodarske rasti in blaginje, čeprav ne bodo enakomerno razporejeni in se bo Slovenija na kratek rok srečevala s težavami na posameznih področjih. Na proračunskem področju naj bi bila Slovenija precejšen neto prejemnik, in sicer v višini 2% BDP.

Septembra bo Slovenija predložila pogajalska izhodišča za naslednja področja: znanost in raziskovanje, telekomunikacije in informacijska tehnologija, šolstvo, usposabljanje in mladina, kultura in avdiovizualna politika, industrijska politika, mala in srednje velika podjetja ter skupna zunanja in varnostna politika.

ti“, zlasti odziv Hrvaške na izklop električne energije. Hrvaška se je obrnila na Mednarodno agencijo za jedrsko energijo (IAEO) s sedežem na Dunaju, in celo na Evropsko zvezo, ki naj bi posredovala v omenjenem sporu. Pri tem izrazi domnevo, da je tako obnašanje Hrvaške morda povezano z odločitvijo slovenskega parlamenta iz leta 1995 o zaprtju Krškega do leta 2005. Tudi če bi jedrska elektrarna obratovala do leta 2010, meni Olt, kaže Hrvaška le malo pripravljenosti, da bi vanjo še naprej vlagala svoj denar. Poleg tega pa Zagreb uvaža cenejšo energijo iz tujine, npr. iz Francije, da niti ne omenjamo stroškov glede razgradnje spornih jedrskih odpadkov.

Vse to daje misliti, da se skuša Zagreb karseda poceni posloviti od Krškega in izvajati pritisk na ostala dvostranska vprašanja. V Ljubljani, kjer so doslej verjeli, da si bodo s hrvaško sosedo prišli na jasno, če bodo Zagrebu pokroviteljsko stali ob strani pri njegovih prizadevanjih za vstop v Evropo ter za to pričakovali protiuslugo, bi lahko nasledil varljivemu napačnemu preračunavanju. Razen tega bo do članstva Slovenije v EZ izteklo še veliko Ljubljancev v Savo, ki za zdaj ostaja edina nesporna povezava med obema prestolnicama.

Bužin in Škudelin in njihovi domnevni priključitvi k slovenski občini Sečovelje.

„Če se bodo objavljene trditve izkazale kot točne, bo Hrvaška to dejanje obravnavala kot enostransko, popolnoma nesprejemljivo in usmerjeno proti njeni ozemeljski celovitosti. Takšne odločitve so zanj nične, Hrvaška pa je pripravljena ustrezno zaščititi svoje legitimne interese,“ je pojasnilo hrvaško MZZ.

Državni sekretar v zunanjem ministertvu Franco Juri je v zvezi s podeljevanjem hišnih števil v zaselkih Mlini, Bužini in Škudelin s strani slovenske Geodetske uprave dejal, da je bilo podeljenih pet hišnih števil, in sicer na podlagi petih prošelj posameznikov, kar je tudi v skladu s sklepom sprejetim januarja letos. Juri je ob tem poudaril, da so zaselki na območju, ki je še predmet pogajanj med Slovenijo in Hrvaško glede označitve meddržavne meje. Zaselki so v katastrski občini Sečovelje, vendar Hrvaška že nekaj let izvaja jurisdikcijo, je dejal Juri. „Pogovori in pogajanja s Hrvaško o odprtih vprašanjih obeležitve meje potekajo normalno in ni nobenih vzrokov za dramatičnost“, je poudaril.

Ministra za zunanje zadeve Hrvaške in Slovenije se bosta sestala 25. avgusta in razpravljala o vseh odprtih vprašanjih med državama, med drugim tudi o problemu štirih zaselkov ob Dragonji, je izjavil pomočnik hrvaškega ministra za zunanje zadeve Vladimir Drobniak, ki je dejal, da se je v petek zjutraj še enkrat po telefonu pogovarjal „s slovensko stranjo“, ki da je bila zelo konstruktivna, „kar kaže, da želi Slovenija dobre in prijateljske odnose z nami“. Slovenska stran je po besedah Drobnjaka poudarila, da so ti štiri zaselki pod trenutno hrvaško jurisdikcijo in da je problem predvsem rezultat dejstva, da so zemljišča vpisana v katastrske knjige občine Sečovelje in občine Buje. Drobniak je dejal, da še vedno čakajo na uradno slovensko stališče. Slovenska stran poudarja, da to ne bi smelo prerasti v problem, ki bi lahko pod vprašaj postavil prijateljske odnose med državama.

Zgodilo se je v Sloveniji...

Pisali smo pred 50 leti...

ČEZ MEJO Z NOVIMI OSEBNIMI IZKAZNICAMI

Slovenski državljani lahko od 6. avgusta dalje pri prehodu državne meje s sosednjimi državami Avstrijo, Hrvaško, Italijo in Madžarsko uporabljajo tudi nove osebne izkaznice.

IRSKI DRŽAVLJANI V SLOVENIJO BREZ VIZUMA

Irski državljani lahko od 8. avgusta v Slovenijo potujejo brez vizumov. Irski državljani z veljavnimi potnimi listi za vstop in bivanje v Slovenijo do 90 dni ne potrebujejo vizuma, tisti, ki želijo v Sloveniji ostati več kot 90 dni ali opravljati pridobitno dejavnost, pa si morajo še vedno pridobiti ustrezeni vizum.

OB 130-LETNICI PRVEGA VSESLOVENSKEGA TABORA

V Ljutomeru se je 9. avgusta ob 130-letnici prvega vseslovenskega tabora in 42. občinskem prazniku zbralo več tisoč Slovencev. Po takratnem vzoru so tudi na tem vseslovenskem shodu spregovorili številni predstavniki slovenskega političnega prizorišča ter med drugim poudarili, "da je izročilo taborov ponovno živo in pomembno za našo državo in narod".

Kot je poročal Radio Slovenija, naj bi pozdravni nagovor imel slovenski predsednik Milan Kučan, ki pa se shoda - enako kot premier Janez Drnovšek - ni udeležil. Žu-

pan občine Ljutomer, prirediteljice tokratnega shoda, Ludvik Bratuša je že večkrat in tudi danes opozoril, "da slovenski narod že dolgo ni bil tako razklan, tudi po zaslugi nekaterih politikov".

POSLEDICE POTRESA

Cesto so znova odprli za promet. Zaradi podora kamenja - posledici popotresnih sunkov - pred dnevi je bila cesta po dolini Trente neprevozna, vzdrževalcem ceste pa je uspelo v rekordnem času izpeljati vse zaščitne ukrepe na cesti pod skalnim podrom Berebice. Vsa dela z gradbeno mehanizacijo na pobočju podora in ob cesti so potekala v izredno nevarnih okoliščinah, še posebej pa to velja za obnavljanje in nameščanje signalnih naprav v krušljivi steni nad podorom.

SLOVENC NA KONFERENCI O MLADINI

Slovenska vladna delegacija je odpotovala v Lizbono, kjer se bo udeležila prve svetovne konference o mladini. Petdnevno konferenco, ki se je začela v soboto, 8. avgusta, organizira portugalska vlada v sodelovanju z Organizacijo združenih narodov. Konferenca je namenjena vzpostavljanju in utrjevanju dialoga o zadevah, povezanih z mladimi.

SODELOVANJE ITALIJANSKEGA IN SLOVENSKEGA RK

Ob prvem obisku delegacije italijanskega Rdečega križa (RK) v Sloveniji 5. avgusta sta se italijanska delegacija in slovenski gostitelji dogovorila za tesnejše sodelovanje med italijanskim in slovenskim sedežem RK. Slovenski RK dobro sodeluje z avstrijskimi, madžarskimi, norveškimi, švedskimi RK, do zdaj pa je sodeloval z italijansko organizacijo - le na lokalni ravni, torej ob meji. Predsednica italijanskega RK Maria Pia Garavaglia je na srečanju predlagala vzpostavitev tesnejšega sodelovanja tudi na nacionalni ravni.

Generalni sekretar RK Jelenič je tudi opisal nekatere programe, ki jih izvaja slovenski RK. Povedal je, da je v Sloveniji stalno aktivnih 50.000 prostovoljcev in da pričenjajo pridobivati svoje člane že v osnovnih šolah. Italijanski gostji pa se je zdelo še posebej zanimivo, da je slovenski RK odgovoren in pooblaščen za sprejem in distribucijo vse mednarodne pomoči, ki prihaja v državo.

PRIHOD VELEPOSANICE ZDA

Iz slovenskega veleposlaništva v Washingtonu so sporočili, da bo nova ameriška veleposlanica v Republiki Sloveniji 1. septembra prispela v Ljubljano. Nancy Halliday Elly-Raphael je prestala zadnje dejanje na poti do prevzema položaja v Ljubljani, to je bila slovesna prisega v State Departmentu.

V TOVORNJAKU 950 KILOGRAMOV MARIHUANE

Carinikom in policistom na mejnem prehodu Karavanke-Hrušica je uspelo zadati hud udarec trgovini z mamili. V sredo, 12. avgusta, so namreč v tovornjaku z albansko registracijo odkrili 950 kilogramov prvo vrstne marihuane, namenjene na Zahod. Marihuana, ki so jo cariniki odkrili v praznem polpriklopniku z albansko registracijo, bi na prostem trgu po besedah vodje referata za mamila pri kriminalistični službi MNZ Pirkoviča dosegla vrednost 950 milijonov tolarjev, v grosistični prodaji pa 280 milijonov tolarjev.

Drobne novice

SLOVENSKO SLUŽBO BOŽJO, ki je bila doslej na Caballito (Rivadavia 5700), bomo od 15. avg. naprej imeli v kapeli kolegija sv. Franciška Saleškega, ki je na BELGRANO 3865 v bližini cerkve San Carlos. Tudi vnaprej se začne ob 10. Pred sv. mašo prilika za sv. spoved.

Dohod po ulici Yapeyu z Rivadavia 4000, s podzemno železnico s postaje Medrano. Prav od tam z avtobusom 129, tramvajem št. 5. - Tramvaj št. 2 pripelje od Primera Junta do Hipolito Yrigoyen do 3900 in iz Retira po Belgrano do višine 3800 tik do kapele.

PRIHOD NOVIH SLOVENCEV

„Entre Ríos“ 31. julija 1948.

Med temi potniki so bili tudi lazarist č. g. Jan Ivan, ki je odšel v Lujan ter trije bogoslovci in dva misijonarska brata.

Z letalom pa je pripotovala v Buenos Aires gospa Jovanovič Marija, ki je do Lizbone potovala z ladjo „General Steward“

ter so jo zaradi bolezni izkrcali v tem mestu in poslali v angleško bolnico. Med tem se je njeno zdravstveno stanje izboljšalo in je v soboto 7. avgusta prispela z letalom na letališče v Buenos Airesu.

Slovensko javnost obveščam, da sem začel s fotografiranjem na svoje. Po naročilu bom izgotavljal vse slike iz begunskega življenja v Italiji, s potovanja v Nemčijo in nato z ladjo „General Steward“ iz Nemčije v Argentino. Izdeloval bom tudi vse vrste portretov in slike za legitimacije. Naročila sprejemam doma in vsako nedeljo po maši na Victor Martinez 50.

Priporočam se slov. beguncem
ERJAVEC LOJZE
Alvarado 350, Ramos Mejia,
Telef. 0827

Svobodna Slovenija, št. 16
15. avgusta 1948

Slovenija, moja dežela

Prvi slovenski časopis

Ob jubileju našega lista naj objavimo pogled na početek slovenskega časnikarstva.

Preroditvena dejavnost v Zoisovem krogu je rodila prvi slovenski časopis z naslovom *Lublanske Novice od vsih krajev celiga svejta*, katerih urednik je bil pesnik in pratikar Valentin Vodnik. Izhajale so pred 200 leti od 1. 1797 do konca 1800 dvakrat ali končno enkrat tedensko na

kakih 8 listih.

Časopis je poročal o zunanje-političnih dogodkih, prinašal razglase vlade in Cerkev, žitne cene, oglase, sezname umrlih domače in tuje zanimivosti, članke o gospodarstvu, naravoslovju, iznajdbah in knjigah, nekaj pesmi in epigrame.

Najprej so bile Novice deležne prijateljskega sprejema, pozneje so jim očitali, da so preskromne, da prinašajo premalo važnih novic (ki jih zaradi cenzure niso smele) in da so te itak zastarele.

Vseeno so bile Novice zelo pomembne. Bile so izvrstna šola za slovenski jezik kajti prevajanje iz drugih jezikov je silil Vodnika k iskanju slovenskih besed in pomnoževanju slovenskega besednega zaklada. Novice so postale organ, po katerem je Vodnik reformiral slovensko pravo. Njegovo živo prizadevanje „naš jezik čedno narediti“ mu je v marsikaterem pogledu uspelo. Tudi je v njih lahko propagiral splošne razsvetljenske ideje o človekoljubju, bolj sproščeno pa je izražal svoje prene nove nazore o slovenskih problemih. Najvažnejši je njegov članek v 29 nadaljevanjih *Povedanje od slovenskega jezika*, v katerem je razlagal izvir in razvoj slovenske domače zgodovino in naš literarni razvoj od Trubarja do Pohlina.

BREZPOSELNI

Število registrirano brezposelnih oseb se v Sloveniji zmanjšuje že vse od letošnjega januarja. Maja letos je bilo registrirano 124.552 brezposelnih oseb, kar je za odstotek manj kot mesec prej, vendar še vedno skoraj dva odstotka več kot isti mesec lani. V maju, prvič letos, stopnja registrirane brezposelnosti v nobeni slovenski občini ni presegla 30 odstotkov. Kljub temu pa je v nekaterih občinah še vedno zelo visoka in v kar 24 občinah presega 20 odstotkov.

POHVALNA(?) IZJAVA

Vekoslav Grmič, naslovni škof, je izjavil v Dnevniku v torek, 18. avgusta: „Vodilni slovenske Cerkve nadaljujejo to, kar je med vojno začrtal škof Rožman.“

NATO V ALBANIJI

V sobotnih spopadih so bili ubiti štirje policisti in dva vojaka. Demokratska zveza Kosova je sporočila, da so srbske sile tudi v nedeljo silovito napadale albanske vasi na zahodu Kosova. Albanski dnevnik Koha Ditore pa je poročal, da je bilo v šestih mesecih spopadov na Kosovu ubitih 583 kosovskih Albancev, med njimi največ civilistov.

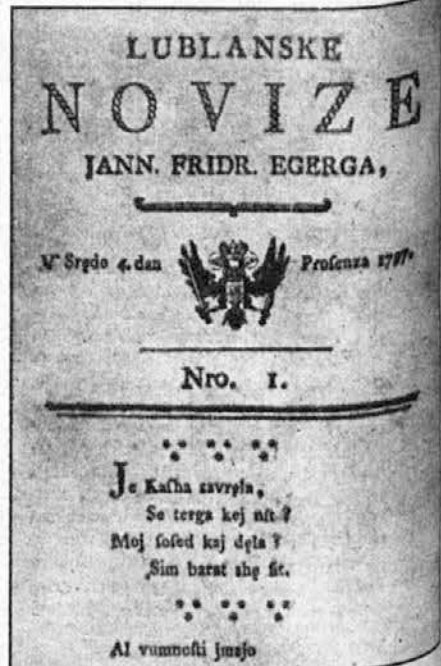
Približno 1700 vojakov iz 11 držav članic zveze NATO ter Albanija, Rusija in Litva je v Albaniji začelo šestdnevne vojaške vaje Cooperative Assembly 98. V vajah sodeluje tudi 75 vojaških helikopterjev in letal. Admiral Joseph Lopez, ki vodi vojaške vaje, je dejal, da te pomenijo „sporočilo vojskujočim se na Kosovu, da je NATO pripravljen“. Z njimi želi zveza NATO prispevati k stabilnosti na območju.

Križev pot Slovencev

KOČEVSKI ROG, 1998

ČETRТА POSTAJA

Na Jesenicah se srečajo z domovino, materjo Slovenijo.

Prva številka Novic

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA - Renault Clio je najbolj prodajan avtomobil prvih sedmih mesecev letošnjega leta. V tem obdobju je bilo prodanih 3984 vozil omenjene znamke, kar predstavlja 9,23-odstotni delež vseh v Sloveniji prodanih novih avtomobilov. Renault po prodaji zaseda prvo mesto tudi med proizvajalci. Do letošnjega avgusta so v tem avtomobilskem koncernu prodali 9536 vozil, kar predstavlja 22,09 odstotka slovenskega avtomobilskega trga, prvi zasledovalec Volkswagen pa je v omenjenem obdobju prodal skoraj dvakrat manjše število svojih vozil. Na slovenskem trgu so se v prvih sedmih mesecih dobro prodajali tudi avtomobili Fiata, Citroena in Opla.

LJUBLJANA - V prvi polovici letošnjega leta je ljubljanski živalski vrt obiskalo 61.800 otrok in 64.200. To je nekoliko več kot v enakem obdobju lani, ko ga je obiskalo 58.200 otrok in 63.500 odraslih. V letošnjem letu se je rodilo že 18 živali. Letos nameravajo v ljubljanskem ZOO-ju urediti dve novi letalnici za sove, novo oboro za vijeroge koze in oboro za žirafe. Za prihodnje leto pa načrtujejo nakup žiraf, uredeitev nove obore za leoparda in prenovalne obore za kengurje in emuje.

ZAGORJE OB SAVI - Ob 80. obletnici konca prve svetovne vojne so konec tedna v Delavskem domu Zagorje odprli poljudno spominsko razstavo Drobnih spomini na veliko vojno. Z razstavo, ki bo odprta do 12. septembra, bodo obeležili tudi občinski praznik občine Zagorje. S pomočjo občanov in učencev osnovne šole I. Skvarča so začeli pred meseci zbirati gradivo, ki na svojevrstni in avtentičen način odlikava življenje v vojnem času v njihovi dolini in med tamkajšnjimi ljudmi. Zbrano gradivo priča, da posamezniki skrbno hranijo materialne dokaze in spomine nanjo.

KAMNIK - Skoraj cel dan je bilo prejšnji teden 31 potnikov ujetih v kabini gondolske žičnice na Veliko Planino. V reševalni akciji je - poleg gorskih reševalcev ter predstavnikov civilne zaštite in notranjega ministrstva - najprej sodeloval tudi helikopter slovenske policije, vendar pa reševanje ni bilo uspešno in zato so kamniški gorski reševalci potnike iz razbeljene gondole na tla spravili po vrveh in škripčevju. Dopolnilne se je namreč zaradi okvare - vlečno vrv je vrglo čez nosilno - gondola ustavila nad

najgloblji, 180-metrskim prepadom. Zato je v dolini ostalo približno 2000 ljudi, ki so se želeli udeležiti prireditve Marije Snežne, ki jih že nekaj let zapored na Veliki Planini pripravljajo drugi konec tedna v avgustu.

LJUBLJANA - Vročinski val, ki je zajel Slovenijo, povzroča največ težav kroničnim bolnikom, ki imajo težave zaradi srca ali visokega pritiska, so povedali na ljubljanskem kliničnem centru, izolski in mariborski bolnišnici. Sicer pa so v ljubljanskem hidrometeorološkem zavodu povedali, da v letošnjem letu vendar niso „podrli“ vročinskega rekorda iz leta 1992. Takrat je namreč do tega obdobja v letu bila 32 dni višja temperatura od 32 stopinj Celzija, letos pa je bilo teh dni „le“ 29. Povedali pa so, da je letos globalna temperatura v vsakem mesecu višja od prejšnjega rekorda.

LJUBLJANA - Glavni vzrok samodejne zaustavitve gondolske žičnice na Veliko Planino je najverjetneje v tem, da je prišlo do nihanja napetosti električne energije, vendar tega ne bo nikoli mogoče trditi s stoddostno gotovostjo, čeprav je človeški dejavnik izključen, je na časniskarski konferenci pojasnil v.d. direktorja podjetja Velika Planina - Zaklad narave Rudi Meršak. Gondolska žičnica se je samodejno zaustavila, ker se je po zaustavitvi zaradi nihanja kabine vlečna vrv gondole ovila okoli nosilne vrvi, zato pogon ni bil več mogoč.

LJUBLJANA/CHAMONIX - Trije slovenski alpinisti s Štajerske, ki so bili ranjeni v nesreči na pobočju Mont Maudita v francoskih Alpah, so že zapustili bolnišnico v Chamonixu, kamor so jih sprejeli po nesreči. Kot so potrdili na slovenskem veleposlaništvu v Parizu po pogovoru s policijo in bolnišnico v Chamonixu, so bili Slovenci le lažje poškodovani.

KAMNIK - V kemijski industriji Kamnik (KIK) se je zgodila nesreča, v kateri je bil ranjen eden od delavcev. Direktor podjetja Matija Cerar je izjavil, da je prišlo do eksplozije patrona na preizkuševališču, kjer testirajo proizvodnjo, in da je bila eksplozija lokalne narave. Na kraju nesreče so že strokovnjaki, ki raziskujejo njene vzroke in morebitne posledice. Povedal je, da so ranjenega delavca odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Ranjeni naj bi imel poškodovani obe roki.

Slovenija in šport

NEW YORK, ZDA - Slovenska plavalca Igor Majcen in Maša Jamnik sta osvojila 3. mesti na zadnji letošnji tekmi za svetovno serijo v zalivu Long Island. Na 26-kilometrski progi iz države New York v Connecticut so plavalce ovirali visoki valovi in meduze, imeli pa so ugoden tok in najhitrejši so progo zmogli v manj kot petih urah. To je uspelo tudi Igorju Majcnu (4:46), ki je zaostal le za Avstralcem Grantom Robinsonom (4:38) in Francozom Nicolasom Knapom (4:45).

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA - V južnoafriški republiki je potekalo svetovno kadetsko prvenstvo v rokoborbi, na katerem so pod vodstvom trenerja Radeta Bačiča sodelovali Jure Kuhar (do 48 kg), Slavko Miholič (do 57 kg) ter Jure Florjančič (do 76 kg). Od Slovencev se je najbolje odrezal Miholič, ki je zasedel sedmo mesto, Florjančič je bil 10., Kuhar pa je na koncu zasedel 11. mesto.

LE TOUQUET, GRANVILLE, Francija - Slovenski mladinski teniški reprezentanci - fantje do 16, dekleta pa do 18 let - se z evropskih prvenstev v Franciji vračajo z bronom. Dekleta so v Granvillu v polfinalu s 3:0 izgubila proti hrvaškim igralkam, v

„malem“ finalu pa so, enako kot fantje v Letouquetu, z 2:1 premagale reprezentanco Rusije.

PAMPLONA, Španija - Petra Rampre je zmagovalka teniškega „challenger“ turnirja v španski Pamploni - nagradni sklad je znašal 25.000 ameriških dolarjev. V finalu je s 6:2 in 7:6 ugnala Nemko Meike Froelich. Rampretova je v drugem nizu rešila tri zaključne žogice in prvič zmagala na tovrstnem turnirju. Žirovka se je sploh predstavila v izvrstni formi, saj na turnirju ni oddala nobenega niza.

MARIBOR - Nogometaši Maribor Teatnica so v prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij za evropsko ligo prvakov na stadionu Ljudski vrt pred nad 8000 gledalci premagali nizozemski PSV iz Eindhovna z 2:1 (1:0).

PRAGA, Češka - Teden dni pred začetkom evropskega prvenstva so se v nekoliko okrnjeni konkurenci v Pragi merili kajakaši in kanuisti v slalomu na divjih vodah, med katerimi so bili tudi slovenski tekmovalci. Najbolje sta se odrezala slovenska mladinka Primož Gabrijelčič (C-1) in Miha Terdič (K-1), ki sta v svoji kategoriji osvojila 2. mesti.

Izjava SKD

Slovenski krščanski demokrati, zbrani na 9. taboru v Ljutomeru, ki poteka ob praznovanju 130. obletnice 1. slovenskega tabora, sprejemamo

IZJAVO

o potrebnih postopkih Vlade RS pred pogajanji o vstopu Slovenije v EZ, ki jo je pripravilo Sloveko kmečko gibanje pri SKD

ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA JE SKORAJDA ISTO KOT ZGODOVINA SLOVENSKEGA KMETA

Slovenski kmet je v zgodovini odločilno sodeloval pri dogodkih, ki so bili pomembni za obstoj Slovencev in za nastajanje države Slovenije. V času nastanka programa „Zedinjena Slovenija“ pred 150. leti, je bila večina Slovencev kmečkega stanu. V mestih je govorila slovensko le narodno zavedna inteligenca, predvsem kulturniki. Ti so se takrat pri dokončnem oblikovanju slovenskega naroda lahko naslonili predvsem na zavedne slovenske kmete. Če bi teh ne bilo, bi ne bilo več Slovencev in ne imeli bi zdaj slovenske države.

Povezano s kmeti je napredna inteligenca po marčni revoluciji nadaljevala s prizadevanji za gospodarsko in politično samostojno Slovenijo. Pri teh prizadevanjih je bilo zelo pomembno taborsko gibanje, ker je med Slovenci dvigovalo moralo in samozavest. Ob inteligenci so imeli pri organizaciji taborov kmetje zelo pomembno vlogo. O tem priča vabilo na 1., to je Ljutomerski tabor, kjer med 19. podpisniki najdemo kar 12 kmetov. Zaključimo lahko, da bi brez sodelovanja kmetov taborov ne bilo, ali vsaj ne tako odmevnih kot so v tedanjem času bili. V prvih letih po drugi svetovni vojni, ko so nekateri hoteli odpraviti kmeta in kmečko kmetijstvo, je trma in stanovska pripadnost mnogih kmetov to onemogočila. Njim se lahko zahvalimo, da lahko danes govorimo o poseljeni in kultivirani Sloveniji.

V ZGODOVINI SLOVENSKEGA NARODA NAJ BO PRIKLJUČITEV EVROPSKI ZVEZI ZAGOTOVITEV OBSTOJA IN PRIHODNOSTI SLEHERNEGA SLOVENCA, POSEBEJ PA ŠE SLOVENSKEGA KMETA

Že nekaj let po pridobitvi svoje samostojnosti in države, smo se Slovenci znašli pred usodno odločitvijo, to je priključitvijo k EZ. Kmetov, ki se bodo odločali o priključitvi je danes manj kot v času taborov. Za ohranitev Slovencev in Slovenije pa so enako pomembni kot pred 130. leti. Le kmetje lahko s svojim delom ohranijo obdelano, kultivirano in v družbi evropskih držav prepoznavno Slovenijo. Slovenski krščanski demokrati, zbrani na tem zgodovinskem mestu zato zahtevamo, da Vlada RS v pogajanjih z EZ upošteva in zaščiti interese slovenskega kmeta in ostalih prebivalcev podeželja, da se bodo lahko ti skupaj z ostalimi prebivalci Slovenije veselili vstopa v družbo demokratičnih evropskih narodov.

kih narodov.

Slovenski krščanski demokrati menimo, čeprav je precej časa že izgubljenega, da je zadnji čas za pripravo ustrezne zaščitne zakonodaje in predvsem za seznanitev kmetov z njo. Po splošni oceni slovenskih strokovnjakov, mi se pa tej oceni pridružujemo, je potrebno na področju kmetijstva, živilstva in gozdarstva pripraviti in sprejeti več kot 10 zakonov in preko 250 predpisov, ki so strokovne narave in ki jih je potrebno v demokratičnih postopkih prediskutirati ter sprejeti v vladi in v parlamentu. Pomembnejši od teh predpisov pa je po naši oceni

SLOVENSKEGA AGRARNI PROGRAM,

to je demokratično prediskutirana vizija razvoja slovenskega kmetijstva, živilske industrije in gozdarstva, ki mora izhajati iz Strategije razvoja slovenskega kmetijstva, ki jo bomo izvajali do vstopa Slovenije v EZ. Ta program bi moral biti pogajalcem za vstop v EZ osnova, vladi pa temelj za pripravo letnih proračunov in potrebne zakonodaje.

Pogajanja za vstop v EZ so pred nami, ničesar od omenjenega pa ni pripravljeno, kaj šele demokratično prediskutirano med kmeti in sprejeto v vladi ali v parlamentu. Sicerbi nas, ker je Vlada Republike Slovenije nekaj od tega predvidela v „Strategijo vključevanja RS v EZ“, ki jo je poslala v parlament 6. oktobra 1997, pa nobeden od predvidenih zakonov in predpisov pravzaprav ni sprejet ali usklajen.

Dosedanje neodgovorno obnašanje vlade, zlasti pa odgovornih za kmetijstvo, vodi Slovenijo in njene pogajalce v nezavidljiv položaj in izgubo dobrih pogajalskih pozicij ter slabšanje dohodkovnega položaja slovenskega kmeta. Da bi slovenski kmet lahko z gotovostjo računal na ekonomsko stabilen položaj tudi po vključitvi v EZ, sprejemamo zbrani na 9. taboru Slovenskih krščanskih demokratov v Ljutomeru, ob 130. obletnici 1. slovenskega tabora to IZJAVO, s katero pozivamo Vlado Republike Slovenije na odgovornejše obnašanje pri pripravi pogajanj z EZ na področju kmetijstva. S to izjavo zahtevamo od vlade:

1. da izdela Slovenski agrarni program in v njem ugotovi interes za obstoj in razvoj slovenskega kmeta, kmetijstva, živilske industrije in gozdarstva ter ga sprejme,
2. da izdela program zaščite ugotovljenih interesov slovenskega kmetijstva v celoti ter s tem programom seznaniti vse slovenske kmete, lastnike gozdov in živilsko predelovalnih obratov ter delavce v njih,
3. da izdela predloge najpomembnejših zakonov in predpisov s področja kmetijstva, gozdarstva in živilstva in s tem seznaniti zainteresirano javnost ter jih nato tudi pravočasno sprejme.

Osebnosti

Krst: Krščena je bila v cerkvi sv. Nikolaja v San Justo **Mikaela Karolina Hanjže**, hčerka Jurija Albreta in Terezije Škulj. Botrovala sta Victor Emiliano Lomele in Martina Klavdija Kambič. Krstil je žpk. Matija Borštnar. **Čestitamo!**

Smrti: Umrl je v Castelarju **Matija Esih** (78), v San Miguelu pa **Jože Rupnik** (81). **Naj počivata v miru!**

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: NN Buenos Aires \$ 100.-; ga. Pavlina Dobovšek 100.- in 50.- v spomin ge. Cilke Urbančič. Bog plačaj.

Društvo Slovenska pristava vabi na koncert

MPZ iz Sel,

ki bo 29. avgusta ob 20. uri

Po prireditvi prigrizek in prosta zabava ob zvokih ansambla Drava

Lepo vabljeni!

Nedelja, 23. avgusta, ob 11. uri

Občni zbor na Pristavi

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almaguer 3351, 1. nadst. „F“, San Justo. Tel. 482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azucénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bmč. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bmč. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uradije ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Obvestila

PETEK, 21. avgusta:

Lic. Marjan Schiffrer: „Gospodarsko-socialno stanje v Sloveniji“, v Slomškovem domu ob 20. uri.

SOBOTA, 22. avgusta:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

Otvoritev razstave in ogled akvarelov Ivana Bukovca ob 20. v Slov. hiši.

Po otvoritvi predavanje lic. Marjana Schiffrerja: Družbeno-politični položaj v Sloveniji.

NEDELJA, 23. avgusta:

Mladinski dan v Carapachayu.

SREDA, 26. avgusta:

Šolska seja ob 20. v Slovenski hiši.

SOBOTA, 29. avgusta:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 30. avgusta:

Proslava 26-letnice Rožmanovega doma s sodelovanjem MPZ iz Sel ob 11.30.

Poslovlilni koncert MPZ iz Sel na Koroškem, ob 18.30 uri v Našem domu v San Justu.

SOBOTA, 5. septembra:

32. „Naš dan“ Zveze slovenskih mater in žena, ob 18 uri v Slovenski hiši.

V nedeljo, 30. avgusta 1998

vabimo vse slovenske rojake na proslavo

26. LETNICE ROŽMANOVEGA DOMA

Ob 11.30 sv. maša za vse ustanovitelje, dobrotnike doma, zlasti za pred kratkim umrlega ustanovnega člana dr. Stanka Kocipra. Pel bo slovenski pevski zbor iz Sel na Koroškem.

Po kratkem kulturnem programu sledi slavnostno kosilo (pribor prinesite s seboj).

Pridite!

Naš dom

San Justo

vabi v nedeljo, 30. avgusta, ob 18.30 uri na

poslovlilni koncert

MPZ iz Sel na Koroškem

Spremljal jih bo naš znani ansambel Drava.

Vsi prisrčno vabljeni!

Po koncertu bo tudi slavnostna večerja. Če želite, se za prijavo lahko obrnete na go. Mici Casullo (tel.: 441-5528) ter na gdč. Metko Malovrh (tel.: 448-6905).

Za izvrstno zabavo in ples bo poskrbel ansambel Drava!

Ivan Bukovec

razstavlja akvarele iz ciklusa „Slovenija“ in „Pampa“

Odprtje bo v soboto, 22. avgusta 1998 ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

Razstava bo odprta tudi v nedeljo, 23. avgusta od 10.30 do 12 ure in od 17 do 20 ure.

Vabi Slovenska kulturna akcija

Slovensko latinskoameriška trgovska zbornica

Slomškov dom

Lic. Marijan Schiffrer, poslanec Državnega zbora RS: „Gospodarsko-socialno stanje v Sloveniji“

petek 21. avgusta ob 20. v Slomškovem domu

Lepo vabljeni člani in prijatelji Slovensko latinskoameriške trgovske zbornice in Slomškovega doma

V soboto 22. avgusta v Slovenski hiši po otvoritvi razstave slikarja Ivana Bukovca

Lic. Marjan Schiffrer

predsednik parlamentarne komisije za Slovence po svetu „Družbeno-politični položaj v Sloveniji“

Vabijo Slovenski krščanski demokrati

ZAKAJ NE?

Zakaj si ne bi pripravili presečenja, ko boste odkrili koliko lahko pridobite z majhno vlogo v naši hranilnici?

656-6565

je številka za vas.

Kličite nas še danes in zvedeli boste kako lahko pomnožite svoje prihranke!

**SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!**

32. „Naš dan“ praznuje Zveza slovenskih mater in žena v soboto, 5. septembra v Slovenski hiši.

Ob 18. uri sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj; nato v obednici srečanje s čajanko.

Lepo vabljeni

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo
Argentino
Suc. 7

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 7211

Registro Nac. de la Propiedad
Intelectual N° 881153

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires

Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

18. avgusta 1998

1 dolar	169,52 SIT tolarjev
1 marka	94,36 SIT tolarjev
100 lir	9,57 SIT tolarjev

Mladinski dan v Carapachayu bo v nedeljo, 23. avgusta

ob 8.00 pričetek tekem

ob 11.00 dviganje zastav

in sv. maša

ob 13.00 kosilo

ob 18.00 kulturni program,

sodeluje pevski zbor

iz Koroške,

nato prosta zabava

*Najlepše darilo prijatelju ali znanu,
najlepši poklon sorodniku iz domovine*

Zedinjena Slovenija

ZBORNİK

dela v zvestobi in ljubezni

1948-1998

Knjiga je posvečena 50-letnici naše naselitve v Argentini in ustanovitve Društva Slovencev - Zedinjene Slovenije. Na 800 straneh in z nad 500 ilustracijami je prikazano delovanje naše osrednje ustanove, javnih delavcev in krajevnih domov.

Knjigo, ki je pravi zgodovinski zaklad, lahko kupite v društveni pisarni v Slovenski hiši in v Slogi.

Cena izvoda je \$80.- V platno vezano pa \$100.- Možnost tudi za plačevanje v obrokih.

*Zbornik naj krasi vsak slovenski dom
v Argentini in po vsem svetu priča
o delu in življenju naše skupnosti!*